

PROTOCOL INTERN DE PROTECCIÓ I PREVENCIÓ D'ABUSOS SEXUALS I ALTRES FORMES DE VIOLÈNCIA.

Direcció i coordinació

Reial Monestir de Santa Maria de Poblet

Autoria

Fundació Vicki Bernadet

FUNDACIÓ
VICKI
BERNADET

Reial Monestir de Santa Maria de Poblet

Amb la col·laboració de:

SE CdA Monestirs del Cister

Drac Actiu

Registre d'actualitzacions del document

Versió	Data d'actualització	Apartat(s) objete d'actualització	Observacions
V.00		Versió inicial	Document inicial

Índex

1. PRESENTACIÓ	5
2. JUSTIFICACIÓ	7
3. MARC LEGAL I NORMATIU	10
3.1. Àmbit infància	10
3.2. Àmbit adults	13
4. GLOSSARI	15
5. OBJECTIUS I ÀMBIT D'APLICACIÓ	25
5.1. Objectius	25
5.2. Àmbit d'aplicació	25
6. BON TRACTE	27
6.1. Prevenir	28
6.2. Detectar	29
6.3. Notificar	29
6.4. Donar suport	31
7. GENERANT ENTORNS SEGURS	32
a) ACCIONS INSTITUCIONALS	32
b) CODI DE CONDUCTA	33
c) AVALUACIÓ DE RISCOS	36
8. DETECCIÓ	39
8.1. Principis d'actuació	39
8.2. Delegat de Protecció	40
8.3. Notificació	41
9. INTERVENCIÓ	42
9.1. Circuit intern	42
9.2. Tipologies de violències	44
9.3. Actuació a realitzar en casos de violència sexual	47
9.4. Protocol de comunicació externa	51
9.5. Revisió del protocol	52
10. ANNEXOS	53
10.1. Document d' Acceptació del Protocol	53
10.2. Informe tipus de Recollida d' informació	55

10.3.	Notificació de situació de risc o desemparament .	56
10.4.	Document de Comunicat a Fiscalia.....	57
10.5.	Serveis públics de suport , atenció i assessorament	58
10.6.	Contenció emocional.....	60
10.7.	Normativa	61
10.8.	Llistat d' Acrònims	68
10.9.	Contracte del Voluntariat.....	69

1. PRESENTACIÓ

El **Reial Monestir de Santa Maria de Poblet** és un monestir de l'orde del Cister i constitueix un dels conjunts monàstics habitat més importants d'Europa.

La seva història es remunta a l'any 1150, després de la reconquesta d'aquestes terres als sarraïns, duta a terme pel comte de Barcelona Ramon Berenguer IV, que va cedir a l'abadia de Fontfreda (a prop de Narbona) unes terres a la Catalunya Nova per tal de fer-hi una fundació. La primera comunitat constituïda i dirigida per l'abat Guerau, data de l'any 1150. La comunitat, protegida pels reis i els nobles, va tenir una vida molt pròspera durant els segles XII i fins al XVIII, amb possessions territorials i dependències que s'anaren estenent al llarg de tot el territori.

Més tard, durant el segle XIX Poblet també va patir la llei de desamortització de Mendizábal, l'any 1835. L'abandonament forçós del monestir va provocar el seu saqueig i destrucció. L'any 1930 es creà el Patronat de Poblet per tenir cura del monument i continuar els treballs de restauració ja esmerçats, el seu primer president fou Eduard Toda i Güell. L'any 1940, s'hi instal·laren quatre monjos italians per tal de reprendre-hi la vida monàstica, després de 105 anys d'exclaustració. El 1945 es creà la Germandat de Poblet per subvenir a les necessitats materials dels primers monjos.

Els punts fonamentals de la vida dels monjos són: la pregària coral amb la lectura orant de la Bíblia (lectio divina), la vida fraterna i el treball manual.

El **2005**, Poblet va rebre la **Creu de Sant Jordi**, de la Generalitat de Catalunya, “per l'important paper que ha tingut en la història de Catalunya a partir del segle XII, quan, amb la implantació de l'Orde del Cister, es va configurar com un dels actius espirituals de la Corona d'Aragó.

Pels seus excepcionals valors històrics, arquitectònics i artístics, l'any 1991 va ser declarat “Patrimoni de la Humanitat” per la UNESCO.

La comunitat cistercenca del Monestir de Poblet, habita la zona de clausura i compta amb espais per rebre visitants com l'hostatgeria interna. És responsable de l'organització de les visites per conèixer el monestir i l'art cistercenc. L'any 2022 el monestir va rebre un total de 74.379 visitants i 7.000 alumnes, i continua així compaginant el desenvolupament de la vida monàstica amb la gestió de la visita turística al monument.

El seu compromís amb la societat del segle XXI, també és un compromís amb el bon tracte cap a totes les persones que participen en les seves activitats i especialment amb la infància, la qual cosa ha portat la comunitat de Poblet a preocupar-se per crear un document que serveixi de base per repensar la prevenció i la protecció de qualsevol tipus de maltractament o abús en les activitats. Per fer-ho, seguirà les normatives episcopals, internacionals, nacionals i

autonòmiques sobre protecció a la infància, i sobre maltractament, assetjament i abusos.

El maltractament i l'abús sexual infantil és un dels problemes de salut pública més importants que ha d'afrontar la societat, afectant en algunes de les seves tipologies de manera més profunda els nens i adolescents, amb la qual cosa s'ha d'incorporar la perspectiva de gènere en el treball a realitzar, tant a nivell preventiu com d'intervenció directa.

L'assetjament sexual és qualsevol comportament, verbal, físic o de naturalesa sexual que tingui el propòsit o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una persona, especialment quan es crea un entorn intimidatori, degradant o ofensiu. Aquesta situació evidentment es pot produir entre adults, així com altres tipus d'abusos, poder, autoritat, espiritual...

Detectar les possibles situacions de risc, així com les vies de comunicació i actuació, permet protegir la infància i l'adolescència i els i les adults que participen de les activitats del Monestir de Poblet, de possibles situacions de maltractament, assetjament i qualsevol tipus d'abús sent l'elaboració de protocols de prevenció, detecció i intervenció una de les maneres més eficaces per a aquest fi.

L'objectiu general que persegueix aquest document és dotar de circuits d'intervenció en casos de maltractament, assetjament o abús sexual o altra tipologia i alhora incloure el criteri de bon tracte en totes les activitats que realitzi el Monestir, reduint els riscos i fomentant relacions no ambigües i lliure de tota mena de violència.

2. JUSTIFICACIÓ

La creació i presentació d'aquest protocol es justifica davant la necessitat de tenir mecanismes que garantissin **la protecció dels nens, nenes, adolescents i persones vulnerables**, així com a les persones adultes participants en les activitats que ofereix el Monestir de Poblet, davant de situacions de maltractament, assetjament i qualsevol tipus d'abús. Així, també, les dades de l'any 2022 respecte els visitants (74.379) i l'alumnat (7.000) ajuden a entendre la necessitat de disposar d'aquest mecanisme de protecció, sobretot tenint en compte el nou conveni de guiatge per escoles que han signat amb l'empresa Drac Actiu.

El 2016 es redacta La Carta apostòlica en forma de Motu Proprio del summe pontífex Francisco **“Com una mare amorosa”**¹

“Com una mare amorosa, l'Església estima tots els seus fills, però cuida i protegeix amb afecte particular els més petits i indefensos: és una tasca que Crist mateix confia a tota la Comunitat cristiana en conjunt. Amb consciència, l'Església dedica una atenció vigilant a la protecció dels nens i dels adults vulnerables”.

I el març del 2019, veu la llum La Carta apostòlica en forma de Motu Proprio del summe pontífex Francisco **“Sobre la protecció dels menors i les persones vulnerables”**²

“La protecció dels menors i de les persones vulnerables és una part integral del missatge evangèlic que l'Església i els seus membres estan destinats a difondre al món. De fet, el mateix Crist ens ha confiat la protecció dels més febles i indefensos: “el que rebi un nen com aquest en nom meu, a mi em rep” (Mt 18, 5). Tots tenim, per tant, el deure d'acollir amb generositat els menors i les persones vulnerables i crear-ne un entorn segur, donant prioritat als seus interessos. Això requereix una conversió contínua i profunda, en què la santedat personal i el compromís moral han de confluïr per tal de promoure la credibilitat de l'anunci evangèlic i de renovar la missió educativa de l'Església”.

A nivell estatal, l'any 2021, es va aprovar la Llei orgànica 8/2021, del 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència. (LOPVI). Aquesta llei suposa un canvi en molts aspectes, com ara la prevenció i l'obligació de comunicar qualsevol indicatiu de sospita.

I encara que la Comunitat Cistercenca de Santa Maria de Poblet no sigui una comunitat que tingui com a objecte la intervenció amb infància, sí que és cert que algunes de les activitats que es desenvolupen en el Monestir els nens, nenes i

¹ Francis. (2016). As a Loving Mother [Apostolic Letter issued Motu Proprio]. https://www.vatican.va/content/francesco/en/apost_letters/documents/papa-francesco_lettera-ap_20160604_come-una-madre-amorevole.html

² Francis. (2019). On the Protection of Minors and Vulnerable Persons [Apostolic Letter issued Motu Proprio]. https://www.vatican.va/content/francesco/en/motu_proprio/documents/papa-francesco-motu-proprio-20190326_latutela-deiminori.html

adolescents hi són presents, per això el que marca la LOPIVI, també afecta als monjos de Poblet, encara que sigui com una bona pràctica o recomanació .

Com es podria equiparar a una entitat de lleure, la LOPIVI, diu que en l'àmbit del lleure s'ha de comptar amb protocols d'actuació davant d'indicis d'assetjament escolar, ciberassetjament, assetjament sexual, violència de gènere, suïcidi, autolesió i qualsevol altra forma de violència , i també comptar amb el Delegat o Delegada de protecció per assessorar i ajudar en el funcionament correcte d'aquests protocols.

Per tant, la creació d'aquest protocol respon no a l'obligatorietat que marca aquesta llei orgànica, sinó a la voluntat dels monjos de Poblet de ser una comunitat basada en els valors cristians, i amb una aposta clara a la tolerància zero de situacions de maltractament, assetjament o de qualsevol tipus d'abús que poguessin patir les persones de qualsevol edat i condició que participa en les activitats del monestir de Poblet.

Dins dels objectius del protocol serà definir quina figura serà la referent en els casos de maltractament, assetjament, o abús que pugui patir qualsevol membre de la comunitat i alhora treballar per aconseguir que totes les activitats que es realitzin es facin dins d'entorns segurs, i per això s'hauran de repensar els espais i les interaccions humanes, i finalment reflexionar sobre quins són els circuits que s'han de posar en marxa per protegir els i les participants de les activitats del monestir i les administracions a les quals notificar aquests fets.

En l'àmbit de la protecció envers les persones adultes, siguin vulnerables o no que participin a les activitats, ha d'existir un compromís, de crear espais de bon tracte, i seguir la normativa de les diferents legislacions que hi ha sobre l'assetjament, l'abús o altres tipus de violència.

L'Ordre es basa en compartir unes creences i crear junts una comunitat que permeti viure l'espiritualitat de manera plena en els grups humans hi ha persones amb més poder i autoritat que d'altres, aquest poder i autoritat en un context de bon tracte, poden ser eines molt poderoses que ajudin nens, nenes, adolescents i altres adults a saber què són els límits i com posar-los, a reconèixer persones de confiança i a dotar aquestes persones de seguretat i d'autonomia. Definim ***el bon tracte³ com a absència d'accions i/o situacions maltractant. Però és més que això; el bon tracte fa referència a les relacions i interaccions amb els altres que promouen un sentiment mutu de reconeixement i valoració.*** Són formes de relació que generen satisfacció i benestar entre les persones que interactuen.

³ Definició extreta de la Guía para Trabajar el Buen Trato con Niños y Niñas, María Elena Iglesias López, CESIP.
http://www.buentrato.cl/pdf/est_inv/conviv/ce_iglesias.pdf

Però el poder i l'autoritat fora del context de bon tracte, i ubicat al de mal tracte, o directament al de maltractament, poden obligar les persones en què exerceix aquest poder a participar en situacions o realitzar conductes que impliquin un greu risc per al seu desenvolupament i benestar.

En les relacions basades en el bon tracte es creen vincles de confiança amb les persones properes i aquelles que participen en les activitats de la comunitat, i aquest vincle augmenta la probabilitat que un nen/a, adolescent o persona vulnerable verbalitzi situacions de maltractament, assetjament, abusos a persones que percep com a properes i alhora amb possibilitat que l'ajudin.

Per tant, és fonamental que les persones que estan a prop d'aquests infants, adolescents, o persones vulnerables sàpiguin com actuar davant d'una revelació d'una situació de maltractament, assetjament o abús i també conèixer els circuits i els recursos a què poder acudir.

Per això crear un protocol per a la detecció, prevenció i actuació davant l'abús sexual, l'assetjament sexual, i qualsevol altre tipus d'abús de poder, autoritat, amb una mirada especial en la protecció de la infància; és l'eina més adequada per estar preparats per saber quines actuacions són les més adequades davant aquests casos.

3. MARC LEGAL I NORMATIU

3.1. Àmbit infància

DOCUMENTACIÓ INTERNACIONAL

Convenció dels drets dels Infants (1989) és el primer tractat internacional d'abast universal i amb força vinculant que regula els drets humans relatius a la infància. Amb anterioritat se'ls veia com a éssers passius, vistos des de la necessitat de cura i caritat. Aquesta convenció recull la necessitat i l'obligatorietat de brindar, oferir i executar mesures de protecció. Com que són éssers actius, reconeixem el seu dret a ser escoltats i tinguts en compte.

Espanya va ratificar la Convenció el 1990, i per tant és de compliment obligat per part del govern espanyol, però la Convenció també defineix les obligacions i responsabilitats d'altres agents com pares, professorat, professionals de la salut, investigadores i els mateixos nens i nenes.

Altres documents fonamentals per garantir la protecció dels drets dels infants són el Conveni per a la protecció dels infants contra l'explotació i l'abús sexual (Conveni de Lanzarote⁴, 2007), el Conveni sobre prevenció i la lluita contra la violència contra la dona i la violència domèstica (Conveni d'Istanbul⁵, 2011) .

DOCUMENTACIÓ ESTATAL

- Codi Civil (publicat pel Reial decret de 24 de juliol de 1989; BOE núm. 206, de 25 de juliol de 1889).
- Codi Penal (publicat per la Llei orgànica 10/1995, de 23 de nombre de 1995; BOE núm 281, 24 de novembre 1995). Títol VIII. Delictes contra la llibertat i indemnitat sexuals. Capítols II (de les agressions sexuals a menors de 16 anys), IV (dels delictes d'exhibicionisme i provocació sexual) i V (dels delictes relatius a la prostitució i a l'explotació sexual i a la corrupció de menors).
- Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'Enjudiciament Civil (BOE núm. 15, de 17 de gener de 1996).
- Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors (BOE núm. 11, de 13 de gener de 2000).
- Reial decret 1774/2004, del 30 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei orgànica 5/2000, del 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors. (BOE núm. 209, de 30 d'agost de 2004).
- Llei orgànica 8/2015, del 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció de la infància i de l'adolescència (BOE núm. 175, del 23 de juliol del 2015).

⁴ <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2010-17392>

⁵ https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2014-5947

- Llei 26/2015, del 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció de la infància i de l'adolescència (BOE núm. 180, del 29 de juliol del 2015).
- Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant de la violència. LOPIVI.

AUTONÒMICA

- Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència. DOGC 2 de juny de 2010, núm. 56416.
- Llibre Segon del Codi Civil de Catalunya, relatiu a la Persona i a la Família, aprovat per la Llei del Parlament de Catalunya 25/2010, de 29 de juliol, publicat en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya nº 5686 de 5 d'agost de 2010.

NORMATIVA CANÒNICA

- Cànon 1398, sobre actes sexuals realitzats amb menors, contingut en la reforma del Llibre Sisè del Codex Iuris Canonici, sobre les Sancions Penals en l'Església, aprovat per la Constitució Apostòlica “Pascite Gregem Dei” de 23 de maig de 2021 (Acta Apostolicae Sedis, Vol. CXIII de 4 de juny de 2021).

PROTOCOLS O GUIES D' ACTUACIÓ

- Protocol d'Actuació entre els Departaments de Treball, Afers Socials i Famílies i el d'Ensenyament, de Prevenció, Detecció, Notificació, Derivació i Coordinació de les situacions de Maltractament Infantil i Adolescent en l'àmbit educatiu de juliol de 2016⁷
- Protocol Marc d'Actuacions contra el Maltractament a Infants i Adolescents de Catalunya, signat per acord de Govern el 18 de juliol de 2017⁸
- Protocol de prevenció dels abusos sexuals i altres maltractaments en l'àmbit de l'educació en el lleure, aprovat per acord de Govern GOV/60/2020, de 14 d'abril.⁹
- Protocol Marc per a la Prevenció i Actuació en Cas d'Abusos a Menors i Equiparables Legalment¹⁰. Redactat per la Conferència Episcopal Espanyola (CEE). Aquest protocol té com a objectiu establir pautes clares per prevenir, detectar i actuar en casos d'abús sexual a menors o persones vulnerables

⁶ <https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/l/2010/05/27/14>

⁷ <http://xtec.gencat.cat/ca/centres/projeducatiu/convivencia/protocols/maltractament-infantil-adolescent/index.html>

⁸

https://treballiaferssocials.gencat.cat/web/.content/03ambits_tematicas/07infanciaiadolescencia/DEST_columna_dreta/documents/Protocol-Marc-Maltractament-IA.pdf

⁹ https://jovecat.gencat.cat/web/.content/documents/vacances_i_estades/prevencio_maltractament_infantil/Protocol-de-prevencio-dels-abusos-sexuals-i-altres-maltractaments-en-lambit-de-leducacio-en-el-leure.pdf

¹⁰ www.paradarluz.com/wp-content/uploads/2023/01/PROTOCOLO-MARCO-CEE.pdf

en institucions religioses. També promou la formació i la creació d'espais segurs.

- Protocol d' Actuació davant qualsevol tipus de violència en l' àmbit educatiu de setembre de 2023.¹¹

¹¹ <https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/protocols/actuacio-davant-violencia-ambit-educatiu/protocol-actuacio-davant-violencia.pdf>

3.2. Àmbit adults

DOCUMENTACIÓ INTERNACIONAL

Les Nacions Unides al 1992 publica la Recomanació General N°19 del Comitè per a l'eliminació de la discriminació contra la dona (Comitè CEDAW).

La 108 Conferència Internacional del Treball de l'OIT (juny 2019) va aprovar el Conveni contra la violència i l'assetjament al món laboral (C190)¹², complementat per la Recomanació sobre la violència i l'assetjament, (núm. 206)¹³. El conveni va entrar en vigor el 25 de juny de 2021.

Conveni del Consell d'Europa sobre prevenció i lluita contra la violència contra les dones i la violència domèstica (Conveni d'Istanbul, 2011), va entrar en vigor el 2014.

DOCUMENTACIÓ ESTATAL

- Codi Penal (publicat per la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre de 1995; BOE núm 281, 24 de novembre 1995). Llibre II. Títol VIII.
- Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes¹⁴.
- El Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere del 2017 també fa referència a algunes mesures concretes relatives a l'assetjament sexual i a l'assetjament per raó de gènere¹⁵:
 - o Mesura 92 (obligació d'implantar mesures i protocols contra l'assetjament sexual i l'assetjament per raó de gènere a les empreses).
 - o Mesura 113 modificació de la redacció de l'article 184 del Codi Penal.
- Llei orgànica 10/2022, de 6 de setembre, de garantia integral de la llibertat sexual¹⁶.

AUTONÒMICA

- Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista¹⁷.

NORMATIVA CANÒNICA

- Cànon 1395, tercer paràgraf, aprovat per la Constitució Apostòlica “Pascite Gregem Dei” de 23 de maig de 2021.

¹² https://normlex.ilo.org/dyn/normlex/es/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C190

¹³ https://normlex.ilo.org/dyn/normlex/es/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:R206

¹⁴ <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2007-6115>

¹⁵ https://violenciagenero.igualdad.gob.es/wp-content/uploads/Documento_Refundido_PEVG_2.pdf

¹⁶ <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2022-14630>

¹⁷ <https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/l/2020/12/22/17>

PROTOCOLS O GUIES D' ACTUACIÓ

- Protocol de prevenció i actuació davant l'assetjament sexual, assetjament per raó de sexe, orientació, identitat i/o expressió de gènere en l'àmbit laboral (2021)¹⁸.
- Protocol Marc per a la Prevenció i Actuació en Cas d'Abusos a Menors i Equiparables Legalment¹⁹. Redactat per la Conferència Episcopal Espanyola (CEE). Aquest protocol té com a objectiu establir pautes clares per prevenir, detectar i actuar en casos d'abús sexual a menors o persones vulnerables en institucions religioses. També promou la formació i la creació d'espais segurs.

¹⁸ https://treball.gencat.cat/web/.content/13_-_consell_relacions_laborals/documents/04_-_recursos/publicacions/protocol_assetjament/Protocol-per-a-la-prevencio-i-abordatge-de-lassetjament-sexual-i-per-rao-de-sexe-a-lempresa_DEF.pdf

¹⁹ www.paradarluz.com/wp-content/uploads/2023/01/PROTOCOLO-MARCO-CEE.pdf

4. GLOSSARI

Abús de consciència

L'abús de consciència a l'àmbit catòlic és un tipus d'abús de poder jurídic o espiritual que controla la consciència de la víctima fins al punt que l'abusador, prenent el lloc de Déu, obstrueix o anul·la la llibertat de judici de la víctima i li impedeix estar sol amb Déu en la seva consciència. Aquest tipus d'abús és perpetrat per un representant de l'Església, sostenint l'Església com a digne de confiança. Per tant, l'abús de consciència sempre té una dimensió institucional. Aquest tipus d'abús fa malbé la dignitat humana i, sovint, lesiona la persona a escala espiritual, psicològica i física (cànon 1385, Codex Iuris Canonici).

Abús Sexual

L'ús de la terminologia "abús" és especialment rellevant per facilitar que algunes víctimes se sentin més identificades amb aquest concepte. Si bé aquest terme ja no consta al Codi Penal com a tipus específic i ara les conductes s'inclouen dins del terme agressions sexuals, s'ha considerat important que consti aquesta definició, ja que sovint és un terme empleat per la ciutadania, molts articles científics i mitjans de comunicació.

L'abús sexual venia regulat a l'art. 181 del Codi Penal²⁰ i comportava que la figura abusadora portava a terme la conducta contra la víctima, sense el seu consentiment i caracteritzades per l'absència de violència o intimidació. Podien consistir en tocaments o inclús haver-hi penetració per via vaginal, bucal o anal.

L'Organització Mundial de la Salut (OMS) (2000), defineix l'abús sexual infantil "la participació d'un infant en una activitat sexual que no pot comprendre totalment, per a la qual és incapaç de donar consentiment, per a la qual no està preparat des d'un punt de vista evolutiu o que vulnera les lleis o els tabús socials. (...) i es concreta en activitats que tenen com a objectiu gratificar o satisfer les necessitats de l'altra persona". L'OMS també inclou la possibilitat que es doni entre infants quan la figura abusadora "per edat o desenvolupament estigui en una relació de responsabilitat, confiança o poder".

²⁰ Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal. *Butlletí Oficial de l'Estat*, (281), 32455-32544. Art. 181.

Agressió sexual

Segons el Codi Penal són actes de contingut sexual que poden ser produïts:

- 1) Els que es realitzin qualsevol acte que atempti contra la llibertat sexual d'una altra persona sense el seu consentiment (art. 178.1 CP).
- 2) Amb violència o intimidació o abús de superioritat o aprofitant-se de la vulnerabilitat de la víctima, així com les que es diguin a terme sobre persones que es troben privades de sentit o amb una situació mental que propici l'acte sexual i els que es realitzin quan la víctima tingui anul·lada per qualsevol causa la seva voluntat (per ex, aprofitar-se que la víctima hagi begut alcohol o drogues i es trobi privada de sentit per aquest motiu i l'autor s'aprofita d'això per realitzar l'acte sexual) (art. 178.2 CP).

És també agressió sexual el perpetrat a menor de 16 anys en els casos anteriors, donat que fins als 16 anys el menor no pot consentir les relacions sexuals (art.181.1 CP), excepte que l'autor sigui una persona pròxima al menor per edat i grau de desenvolupament o maduresa física i psicològica d'acord amb l'establert a l'art. 183 bis del CP.

Amenaces

Anunciar el patiment d'un mal. Afecten la llibertat de la víctima. Es poden dur a terme verbalment, per escrit, per telèfon, qualsevol mitjà de comunicació o reproducció (Art. 169-171 CP).

Assetjament

L'article 172. ter del Codi Penal defineix l'assetjament com un conjunt de comportaments que dur a terme una persona de manera insistent i reiterada, i sense estar legitimant autoritzada, i que alterin el normal desenvolupament de la vida quotidiana de la víctima.

Assetjament entre menors d'edat o *bullying*

El *bullying* és qualsevol forma de violència o maltractament intencionat, repetit i sostingut en el temps, físic, verbal, psicològic o social, exercit entre menors d'edat, generalment en l'entorn escolar. Té com a objectiu intimidar, humiliar, aïllar o fer mal a la víctima, afectant greument el seu benestar emocional i desenvolupament

personal. També inclou el ciberassetjament (*cyberbullying*), quan es produeix a través d'internet o xarxes socials (Olweus, 1992)²¹.

No existeix un article específic al Codi Penal que faci referència directa al terme *bullying* com a figura delictiva. Tanmateix, els actes que el constitueixen poden ser perseguits mitjançant diversos articles depenent de la gravetat dels fets i la forma d'assetjament, com per exemple, amenaces, coaccions, lesions o vexacions segons el cas.

Assetjament per raó d'orientació sexual, d'identitat de gènere o d'expressió de gènere

Qualsevol comportament basat en l'orientació sexual, la identitat de gènere o l'expressió de gènere d'una persona que tingui la finalitat o provoqui l'efecte d'atemptar contra la seva dignitat o la seva integritat física o psíquica o de crear-li un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest (Art. 4.g de la Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia).

Assetjament per raó de sexe

Segons la Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, l'assetjament per raó de sexe és qualsevol comportament dut a terme en funció del sexe d'una persona, amb el propòsit o l'efecte d'atemptar contra la seva dignitat i de crear un entorn intimidador, degradant o ofensiu.

Assetjament sexual

Segons el Codi Penal espanyol, l'assetjament sexual està definit a l'article 184.1 com el fet de sol·licitar favors de naturalesa sexual, per si mateix o per a un tercer, dins d'una relació laboral, docent, de prestació de serveis o anàloga, i que provoqui en la víctima una situació objectivament intimidatòria, hostil o humiliant.

Quan la víctima és menor d'edat la pena és més greu (art. 184.4 CP).

Calúmnies

Consisteix a atribuir a una persona un altre delictes amb el coneixement que és falsa l'atribució o amb menyspreu temerari envers la veritat (Art. 205 del CP).

²¹ Olweus D. 1992. Bullying among schoolchildren: intervention and prevention. In: Peters RD, McMahon RJ, Quincy VL, editors. Aggression and violence throughout the life span. Newbury Park, CA: Sage. p 100-125.

Ciberassetjament

Assetjament que s'exerceix a través de plataformes virtuals en l'entorn del ciberespai. Consisteix a establir o intenti establir contacte amb la víctima a través de qualsevol mitjà de comunicació, o per mitjà de terceres persones; mitjançant l'ús indegut de les seves dades personals adquireixi productes mercaderies o contracti serveis, o faci que terceres persones contactin es posin en contacte amb ella; intenti utilitzar la imatge d'una persona sense el seu consentiment, per realitzar anuncis o obrir perfils falsos en xarxes socials, pàgines de contacte o qualsevol mitjà de difusió pública ocasionant una situació d'assetjament i humiliació. Aquest delictes està regulat a l'article 172.ter del Codi Penal.

Ciberassetjament sexual - Child Grooming - Online Grooming

És una forma d'agressió sexual que es pot cometre a menors de 16 anys. Es defineix com al que a través d'internet, del telèfon o de qualsevol altra tecnologia de la informació i la comunicació contacti amb un menor de setze anys i proposi concertar una trobada amb el mateix a fi d'agredir-lo sexualment o corrupció de menors, sempre que tal proposta s'acompanyi d'actes materials encaminats a l'acostament (art.183.1 CP).

També inclou el que, a través d'internet, del telèfon o de qualsevol altra tecnologia de la informació i la comunicació contacti amb un menor de setze anys i realitzi actes dirigits a enganyar-lo perquè li faciliti material pornogràfic o li mostri imatges pornogràfiques en les quals es representi o aparegui un menor (art. 183.2. CP).

Consentiment sexual

El consentiment sexual és l'acord lliure, informat i voluntari entre dues persones per participar en activitats de naturalesa sexual. El consentiment s'ha de donar voluntàriament com a resultat de la capacitat de decidir de la persona en el context de les circumstàncies que l'envolten. El consentiment es concreta en el consens sobre el moment, el lloc, la durada, el tipus de pràctica, la persona o les persones amb qui es dugui a terme i les precaucions que es prenguin. A més a més, el consentiment sexual és reversible, és a dir, pot ser retirat en qualsevol moment, fins i tot durant l'acte, i la negativa ha de ser respectada immediatament (Conveni Istanbul, 2011²²).

²² Consell d'Europa. (2011, 11 de maig). *Conveni del Consell d'Europa sobre prevenció i lluita contra la violència envers les dones i la violència domèstica* (CETS núm. 210). Estambul. <https://rm.coe.int/1680464e73>

En el cas de menors, el consentiment sexual està condicionat a l'edat mínima establerta per la llei. A Espanya, aquesta edat és de 16 anys (art. 183 del CP).

Corrupció de menors

Fa referència al fet que un menor es vegi involucrat en comportaments de naturalesa sexual que puguin afectar a la seva indemnitat sexual. Aquest precepte dona cabuda a totes aquelles figures legals per combatre la proliferació de pornografia infantil a través d'internet (Silva Sánchez, 2023)²³.

Difusió pública de dades privades

La difusió de dades privades és l'acte de revelar, compartir o publicar informació personal o confidencial d'una altra persona sense el seu consentiment, vulnerant el seu dret a la intimitat, honor i protecció de dades personals. Inclou tot material de contingut sexual o íntim. Està regulat en l'article 197 del Codi Penal.

Explotació

Es defineix com la inducció, promoció, afavoriment o facilitació de la prostitució d'una persona menor d'edat o persona amb discapacitat, s'enriqueixi amb ella o l'exploti d'alguna altra manera. Aquest delictes es regula en l'article 188 del Codi Penal.

Exposició a la violència

Es pot definir com viure o testificar violència, és a dir, experimentar-la de forma directa en rebre insults, cops, amenaces, robatoris, etc. Aquesta exposició també pot ser indirecta per exemple, presenciar robatoris, violència física, violència psicològica o violència sexual i pot ocórrer en diferents contextos com la família, escola, entre altres (Suárez et al., 2018²⁴).

Extorsió sexual o sextorsió

Una forma de xantatge en què una persona amenaça la víctima perquè faci algun tipus d'acció específica per tal de no fer públiques imatges o vídeos amb connotació sexual. Aquesta conducta està inclosa en diferents tipus penals recollits en el Codi Penal, com per exemple: amenaces, explotació sexual, extorsió,

²³ Silva, J.M. et al (2023). Lecciones de Derecho Penal. Atelier.

²⁴ Suarez, Y., Restrepo, D., Caballero, C. & Palacio, J. (2018). Exposición a la violencia y riesgo suicida en adolescentes colombianos. Terapia psicológica, 36(2), 101-111.

corrupció de menors, revelació de secrets, delictes contra l'honor i la intimitat, pornografia infantil o agressions sexuals (INCIBE²⁵).

Injúries

Es defineix com l'acció o expressió que lesiona la dignitat d'una altra persona, que en perjudica l'honor o atempta contra la seva pròpia estimació (Art. 208 del CP).

***Porn Revenge* o Porno Venjança**

Difusió no consentida d'imatges íntimes, sovint amb voluntat de xantatge o humiliació, en què el material divulgat havia estat enregistrat prèviament amb el consentiment de la víctima per la mateixa persona que en fa difusió, generalment en el marc d'una relació sentimental o sexual. Està regulat en l'article 197.7 del Codi Penal.

Material d'explotació sexual infantil

Tot material que representi de manera visual a un menor o una persona amb discapacitat necessitada d'especial protecció participar en una conducta sexualment explícita, real, o simulada i tota representació dels òrgans sexuals d'un menor o persona amb discapacitat necessitada d'especial protecció, amb fins principalment sexuals. Aquest delicte es regula en l'article 189 del Codi Penal.

Aquesta denominació és preferible a la utilitzada legalment com pornografia infantil, ja que posa èmfasi en el caràcter delictiu i abusi d'aquest tipus de contingut, evitant qualsevol matís que pugui suavitzar-ne la gravetat.

Maltractament físic

Qualsevol acció no accidental que provoqui o pugui provocar als infants i adolescents danys físics o malalties (Generalitat, 2022)²⁶.

Maltractament institucional

Maltractament provocat per qualsevol legislació, programa, servei, actuació o procediment que provingui de poders públics o privats i de les seves actuacions, quan vulneren els drets bàsics dels infants o adolescents (Generalitat, 2022).

²⁵ Font: <https://www.incibe.es/aprendeciberseguridad/sextorsion>

²⁶ Font: <https://canalsalut.gencat.cat/ca/salut-a-z/m/maltractaments-infancia-adolescencia/tipus-de-maltractament/#:~:text=Maltractament%20f%C3%ADsic,adolescents%20danys%20f%C3%ADsics%20o%20malalties.>

Maltractament per negligència i abandonament

Es produeix quan les necessitats bàsiques de l'infant o l'adolescent (físiques, socials o psicològiques) no són ateses, com l'alimentació, la higiene, l'atenció mèdica, l'educació, la roba, la vigilància, la seguretat, etc. Aquest delictes es regula a l'article 226 del Codi Penal (Generalitat, 2022).

Maltractament psicològic o emocional

Situació crònica amb actuacions o privacions que provoquen a l'infant o l'adolescent, sentiments negatius cap a la mateixa autoestima i li limiten les iniciatives que té (menyspreu continuat, rebuig verbal, insult, intimidació, discriminació...). Es distingeix el que es pot produir per conductes actives de l'adult (rebutjar, aïllar, aterrar, corrompre...) i llavors es parla de maltractament emocional, del que es produeix per omissió de conductes (ignorar) i en aquest cas és abandonament emocional (Generalitat, 2022)²⁷.

Matrimoni Infantil

Per matrimoni infantil s'entén qualsevol matrimoni formal o unió informal entre un nen menor de 18 anys i un adult o un altre nen (UNICEF, 2023)²⁸. L'edat mínima per poder contraure matrimoni amb un menor d'edat són els 16 anys. A més a més, es requereix que el menor estigui emancipat.

Mutilació genital

L'article 149 del Codi Penal regula els casos d'òrgan principal. En els últims anys, han aflorat casos d'ablació ritual de clítoris, també coneguda com a mutilació genital femenina practicada sobre menors residents al nostre país aprofitant viatges o estances en el lloc d'origen de les seves famílies.

Aquest procediment consisteix l'extirpació total o parcial dels genitals externs femenins o altres lesions als genitals femenins amb finalitat no terapèutica (Generalitat, 2023).

Submissió quimicofarmacèutica o vulnerabilitat química

Situació en què, sense necessitat mèdica, se sotmet a la persona menor d'edat a qualsevol mena de substància, la qual cosa li incapacita perquè pugui desenvolupar la seva autonomia, la resistència o el control. Aquest delictes es recull en l'article 181.3 del Codi Penal.

²⁷ Font: <https://canalsalut.gencat.cat/ca/salut-a-z/m/maltractaments-infancia-adolescencia/tipus-de-maltractament/#:~:text=Maltractament%20f%C3%ADsic,adolescents%20danys%20f%C3%ADsics%20o%20malalties>.

²⁸ Font: <https://www.unicef.org/es/proteccion/matrimonio-infantil>

La vulnerabilitat química fa referència aprofitar-se que la persona ha ingerit alguna substància de manera voluntària per perpetrar el delicte sexual o d'altres.

Sexting

El delicte de *sexting* consisteix a difondre, revelar o cedir imatges o vídeos de contingut sexual que s'hagueren obtingut prèviament amb el consentiment de la persona afectada. Es recull en l'article 197.7 del Codi Penal.

Síndrome de Münchhausen per poders

Es produeix quan els progenitors, tutors o les persones cuidadores simulen malalties de l'infant, provoquen contínues exploracions mèdiques o ingressos hospitalaris i atleguen símptomes ficticis de manera activa (Generalitat, 2022).

Tràfic d'éssers humans

El delicte de tràfic d'éssers humans està recollit en l'article 177 bis del Codi Penal i es defineix com: captar, transportar, traslladar, acollir o rebre persones, incloent-hi l'intercanvi o transferència de control d'aquestes, amb algun dels fins següents: Imposar-li feina o serveis forçats, l'esclavatge o pràctiques similars a aquesta, la servitud o la mendicitat; explotar-la sexualment, fins i tot amb fins pornogràfics; explotar-la per fer activitats delictives; extreure'n els òrgans corporals o celebrar matrimonis forçats.

Victimització

La victimització és el procés pel qual una persona pateix danys físics, emocionals, socials o psicològics com a resultat d'un delicte o abús. En l'àmbit de l'abús sexual infantil, aquest concepte és fonamental per entendre les repercussions que poden derivar-se tant per a la víctima directa com per al seu entorn i per als professionals implicats en la seva atenció (LOPVI; Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la Víctima del Delicte)^{29, 30}.

S'identifiquen tres tipologies de victimitzacions:

1. Victimització primària: Fa referència al dany directe sofert per la víctima a causa de l'abús. Aquest dany pot ser físic, emocional o psicològic, i sovint implica sentiments de por, culpa o vergonya.
2. Victimització secundària: Es produeix quan la víctima experimenta un nou dany com a resultat del tractament rebut després de l'abús. Això pot ocórrer durant els processos d'investigació, assistència o judicialització si no es

²⁹ Llei Orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència.

³⁰ Llei 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la Víctima del Delicte

gestionen adequadament. Com passa quan la persona menor d'edat repeteix diverses vegades el relat dels fets, rep comentaris culpabilitzadors o desqualificadors per part de professionals o de l'entorn social, o bé rep tractament insensible o despersonalitzat durant les intervencions mèdiques, policials o judicials.

3. Victimització terciària: Fa referència al dany emocional o psicològic que pot afectar l'entorn proper de la víctima (familiars, amistats) o els professionals que gestionen el cas. Aquesta forma de victimització sorgeix a causa de l'estrès emocional associat al suport o tractament del cas, que pot generar sentiments de culpa o impotència en familiars per no haver detectat o evitat l'abús; estrès emocional o estigmatització social de la víctima i el seu entorn en casos mediàtics.

Violència de gènere

Segons la Llei 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere³¹, la violència de gènere, és la violència que, com a manifestació de la discriminació, la situació de desigualtat i les relacions de poder dels homes sobre les dones, exerceix sobre aquestes qui és o ha estat cònjuge o qui està o ha estat lligat a elles per relacions similars d'afectivitat, encara que no hi hagi convivència.

Violència Sexual

Qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit o que condicioni el lliure desenvolupament de la vida sexual en qualsevol àmbit públic o privat incloent l'àmbit digital (art.3.1. de la Llei Orgànica, 10/2022, de Garantia Integral de la Llibertat Sexual³²).

Vulnerabilitat social

La vulnerabilitat és la condició en què una persona es troba en una situació de desprotecció, fragilitat o risc davant d'abusos, violència o discriminació, a causa de factors personals, socials, econòmics o contextuais. En el cas dels menors d'edat, aquesta condició es veu reforçada per la seva dependència dels adults per a la seva

³¹ Segons la Llei 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.

³² Llei Orgànica, 10/2022, de Garantia Integral de la Llibertat Sexual. *Butlletí Oficial de l'Estat*, (3).

cura, educació i desenvolupament, així com per la seva manca d'experiència i maduresa emocional (LOPVI, 2021)³³.

³³ Llei Orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència. *Butlletí Oficial de l'Estat*, (134).

5. OBJECTIUS I ÀMBIT D'APLICACIÓ

5.1. Objectius

Els objectius generals del Protocol són:

- Crear una estratègia de prevenció i sensibilització que ajudi a la creació d'espais segurs basats en el bon tracte, que ajudi a detectar i, si escau, evitar els abusos sexuals, l'assetjament sexual i qualsevol altre tipus d'abús de poder o autoritat a la comunitat de Poblet i en les activitats que es realitzin al Monestir.
- Dotar d'uns circuits d'intervenció àgils i que es prioritzin, en tots els casos, la protecció i atenció de la víctima.

Els objectius específics que es pretenen aconseguir són:

- Protegir tots i totes els participants directes o indirectes en les activitats de la comunitat i de les visites i activitats al Monestir de Poblet, de possibles situacions que es puguin considerar casos d'abús sexual i d'assetjament o altres tipus d'abusos.
- Fomentar la implementació de mesures de prevenció de l'assetjament i l'abús i la sensibilització sobre aquest en les activitats de la comunitat i de les visites i activitats al Monestir de Poblet.
- Facilitar el procés de detecció de situacions d'abús sexual i assetjament o altres tipus d'abús.
- Facilitar la comunicació, la notificació i la intervenció dels casos d'abús sexual infantil i assetjament, a partir de les situacions d'indicis d'aquests fets.
- Assegurar que en la comunicació i la notificació es garantirà la protecció dels menors d'edat o persones vulnerables i la dignitat de les persones afectades.
- Establir les vies internes a la comunitat i als responsables de les visites al Monestir de Poblet perquè les persones que hi participen puguin denunciar situacions d'assetjament o abús de consciència, i l'acompanyament que la comunitat els oferirà.

5.2. Àmbit d'aplicació

Aquest Protocol és aplicable per a totes les persones participants a les activitats del Monestir de Poblet³⁴.

³⁴ Aquí també s'inclou als membre dels camps d'aprenentatge i als membre de Drac Actiu.

També serà aplicable per a persones que ja no estan vinculades al Monestir, si les conductes notificades van tenir lloc mentre estaven vinculades al Monestir. Els enllaços poden estar de caràcter formal (pertinença a la comunitat, contracte laboral...) o informal (voluntariat, participació en una activitat puntual,...).

S'aplicarà a totes les activitats que es realitzin a les instal·lacions del Monestir i també a totes aquelles que es duguin a terme fora de les seves instal·lacions, però en el seu nom.

El Protocol de prevenció, detecció i actuació de maltractament i/o abús sexual serà accessible a totes les persones que interrelacionen que ja estan treballant i col·laborant en les activitats que es desenvolupen i a aquells de nova incorporació, per al seu coneixement.

Tota persona, un cop assabentada del contingut del Protocol, haurà de signar per duplicat el document d'acceptació (annex 1) i tornar-lo signat al Prior del Monestir (prior@poblet.cat).

6. BON TRACTE

L'abús sexual infantil, l'assetjament sexual i qualsevol altre tipus de maltractament, afecta la manera d'entendre el món, fent creure els qui el pateixen que no tenen dret a ser tractats amb dignitat, per això, des del Monestir de Poblet fem una aposta ferma i contundent a favor del bon tracte, la prevenció i la protecció a la infància, l'adolescència i la joventut que assisteix al nostre espai i participa de les nostres activitats.

Com definim bon tracte?

El bon tracte fa referència a les capacitats de les persones per cuidar-se entre elles i fer front a les necessitats personals pròpies i de l'altre, mantenint sempre una relació afectiva i d'amor; en el cas dels professionals podríem canviar aquest darrer concepte, per l'interès superior aliè.

El Monestir entén el *bon tracte* com el paradigma relacional amb un triple objectiu:

- el suport, control i establiment de límits, confiant en les possibilitats de cada individu, i mostrant respecte per les diferències individuals.
- l'evitació del mal-tracte i del maltractament per part del personal del Monestir de Poblet.
- l'oportunitat per als infants, adolescents i persones vulnerables de comparar entre diferents tipus de tractes i per poder demanar ajuda si en algun dels espais relacionals estiguessin vivint una situació de maltractament.

Com definim prevenció?

La prevenció fa referència a la detecció, avaluació i eliminació dels riscos a l'entorn del Monestir abans que es produeixin.

Per aquesta raó, el Monestir de Poblet, es compromet a avaluar espais i relacions per eliminar els riscos a la seva pràctica educativa, i per tant es compromet a mantenir un nivell adequat de seguretat i protecció de l'infant, adolescent o jove en cada activitat educativa per garantir la salut i el creixement de la persona, sense cap entorn intimidador, degradant o ofensiu, que atempti contra la seva dignitat. I incloure la sensibilització i la formació sobre aquesta temàtica.

Com definim protecció?

La protecció fa referència a les mesures que es prenen per fer front a un risc que no es pot eliminar.

El Monestir entén la protecció com les accions que cal dur a terme, en els casos de maltractament i abusos sexuals infantils, per tal de notificar la informació coneguda i prendre les mesures organitzatives i/o administratives necessàries.

El punt de partida dels bons tractes consisteix a respondre correctament a les necessitats de cura, protecció, educació, respecte, empatia i vinculació afectiva.

Hi ha quatre actuacions fonamentals en el foment del bon tracte, amb els infants, adolescents i persones vulnerables que participen en les activitats del Monestir.

6.1. Prevenir

Exercir models de bon tracte de les maneres següents:

- Vetllar perquè en tots els seus plantejaments i estructures es prioritzi la integritat i el benestar de l'infant, adolescent o jove.
- No tolerar cap tractament degradant, d'abús o assetjament contra els infants, adolescents i persones vulnerables.
- Evitar els espais ocults i amagats dels edificis, i potenciar els espais oberts.
- Crear normes internes clares i sense excepcions per reduir les situacions de risc (codi ètic, codi de conducta...).
- Posar en coneixement de totes les persones participants al Monestir de Poblet aquest protocol i altres normatives vigents.
- Recordar periòdicament el reglament intern (Protol de la Conferència Episcopal, aquest propi protocol o altres documents legals).
- Sensibilitzar i formar totes les persones participants a les activitats del Monestir de Poblet sobre el maltractament, l'assetjament i altres tipus d'abusos.
- Crear mecanismes públics de comunicació de situacions d'abús o assetjament (bústia, adreça electrònica...).
- Crear mecanismes àgils i obligatoris de comunicació en cas d'indícis o sospites.
- Informar al Prior del Monestir davant de qualsevol indicatiu o sospita de maltractament, abusos o assetjament.
- Sol·licitar el certificat de delictes de naturalesa sexual a aquelles persones que facin una activitat amb nens, nenes i adolescents³⁵.

En cas que es detecti alguna conducta de tractament degradant, d'abús o assetjament per part del personal del Monestir de Poblet, serà considerada falta molt greu amb les conseqüents sancions de suspensió de sou i feina, d'inhabilitació o d'acomiadament; a més de posar-ho en coneixement de l'autoritat civil competent (fiscalia, policia o serveis socials) en funció del cas.

Cal destacar que si ens trobéssim en una conducta constitutiva d'un delictes civil hi hauria també la obligació de denunciar davant dels òrgans jurisdiccionals de l'Estat segons l'article 259 de la Llei d'Enjudiciament Criminal amb la concurrència del delictes canònic previst en el cànon 1398 del Codi de Dret Canònic, segons la

³⁵<https://www.mjusticia.gob.es/es/Ciudadano/TramitesGestiones/Documents/Solicitud%20de%20Certificado%20de%20Delitos%20de%20Naturaleza%20Sexual%20para%20personas%20f%C3%ADscas.pdf>
<https://sede.mjusticia.gob.es/es/tramites/certificado-registro-central>

redacció de la Constitució apostòlica Pascite gregem Dei, de 23 de maig de 2021, del Papa Francesc.

6.2. Detectar

El personal del Monestir de Poblet i totes aquelles persones que participen en les seves activitats, en la seva pràctica i gràcies al temps que conviuen amb els infants, adolescents i persones vulnerables, i en la seva relació i grau de coneixement d'aquests, es troba en una posició privilegiada per a la detecció de situacions de risc per als infants, adolescents i persones vulnerables. Per fer una correcta detecció d'aquestes possibles situacions, cal fer el següent:

Observar-los sistemàticament en diferents moments i contextos: en les activitats dirigides, en les sortides, en les relacions amb les persones adultes i entre iguals, avaluar la seva presència (roba, cops i ferides, estat físic general, estat emocional), controlar-ne assistència i les absències justificades o no, a fi de conèixer i detectar aquelles situacions de risc o desemparament quan no tenen les necessitats bàsiques cobertes.

És especialment important conèixer molt bé i observar els infants amb necessitats educatives especials que dificulten la comunicació. En aquests casos, és fonamental observar aspectes de la comunicació no verbal, possibles canvis en la seva actitud habitual.

Compartir informació amb la xarxa de professionals.

És bàsic compartir amb els serveis socials del territori aquelles situacions de fragilitat que el personal detecta per tal de conèixer si es donen en el context familiar i social, per tal de propiciar una detecció precoç que, alhora, en permetrà una intervenció preventiva.

6.3. Notificar

Qualsevol professional o voluntari que treballi o col·labori amb el Monestir de Poblet té l'obligació social, ètica i legal d'actuar en els casos de maltractament³⁶ que conegui, segons la Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant de la violència.

³⁶ El propi protocol de la Conferència Episcopal estableix que s'han de seguir uns passos davant sospites o denúncies, incloent l'obertura d'investigacions civils i canòniques.

Tot el personal del Monestir de Poblet³⁷ es compromet a fer servir la informació amb transparència i confidencialitat.

- En la informació i comunicació:

- establir criteris per valorar la informació que es rep de l'infant, adolescent o persona vulnerable o se'n té des de l'òptica de la confidencialitat.
- establir canals formals per socialitzar-la i definir:
 - a qui s'ha de transmetre i en quines circumstàncies
 - qui té responsabilitat i autorització per accedir a la informació
 - com ha de quedar recollida:
 - en informes i
 - fulles de registre i per quant de temps
 - on ha de quedar recollida:
 - arxius i
 - gestió de la informació escrita (informes i registres)

Comptar amb aquests criteris i canals de tractament de la informació i complir-los impedirà tractar-la de forma indiscriminada, cosa que podria tenir conseqüències negatives per a l'infant, adolescent o jove i per als professionals o voluntaris.

L'objecte d'aquest compromís és:

a) protegir l'infant, adolescent o persona vulnerable, i ajudar els professionals a atendre'l millor des de l'exercici professional, individual o interdisciplinari i d'equip, i evitar caure en una relació només individual, que es pugui convertir en inadequada.

b) evitar que la informació que es té sobre un infant, adolescent o jove es converteixi en eina de poder a mans d'algun adult malintencionat.

S'establirà quins professionals i en quins temes tenen dret a mantenir silenci respecte a la informació rebuda. I exigirà que qualsevol petició d'informació d'un servei a un altre es faci sempre per escrit.

El tractament de la informació a què fa esment aquest apartat, es farà sempre en coherència amb la llei de protecció de dades tant de caràcter individual com del Monestir, i amb cooperació, sempre que sigui possible, de les famílies o tutors legals.

En els propers apartats, s'explicaran els circuits de notificació tant intern com extern.

³⁷ Aquí també s'inclou als membre dels camps d'aprenentatge i als membre de Drac Actiu.

6.4. Donar suport

Davant de qualsevol situació de maltractament, assetjament i abusos sexuals, el professional ha d'escoltar a l'infant, adolescent o persona vulnerable, creure'l i donar-li tot el suport que necessiti.

7. GENERANT ENTORNS SEGURS

Un **entorn segur** és un espai lliure de violència, on les activitats i les relacions es desenvolupen en un ambient de bon tracte, respectant en tot moment els drets de la infància i l'adolescència i promovent un ambient que en protegeix el desenvolupament integral (físic, psicològic i social).

A l'apartat anterior hem explicat què significa el bon tracte i les seves actuacions fonamentals. En aquest apartat aprofundirem en aquestes actuacions.

7.1. PREVENCIÓ

Un dels objectius d'aquest protocol és la protecció de tots els que participen en les activitats del Monestir, i per aconseguir aquest objectiu cal fer accions a nivell institucional, crear una guia de conductes adequades per minimitzar les situacions que poden constituir risc o es prestin ambigüitats que podrien donar peu a ser mal interpretades (codi de conducta) i avaluar els riscos en les activitats que realitzem.

a) ACCIONS INSTITUCIONALS

- Revisar els criteris de selecció de personal o voluntariat. Establir una metodologia en la contractació, en què es demanin referències de la persona a contractar (cal informar a la persona aspirant que es demanaran referències).
- Incloure a les contractacions d'empreses externes clàusules específiques en matèria de prevenció de violència.
- Incloure la pràctica pastoral dels monjos en la pràctica protectora tenint en compte el secret de confessió.
- En cas de cessió d'espais a altres entitats s'ha d'informar que hi ha un protocol i que tenen l'obligació de complir-lo.
- Sol·licitar del certificat negatiu d'antecedents per delictes de naturalesa sexual³⁸ segons el que disposen els articles 57, 58 i 59 de la Llei Orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral de la infància i adolescència davant la violència.
- Donar a conèixer la figura del Delegat de Protecció.
- Normes internes clares i sense excepcions per reduir les situacions de risc.
- Recordar periòdicament el reglament intern.
- Posar en coneixement del tot el personal:
 - aquest Protocol de prevenció
 - el protocol de la Conferència Episcopal
 - les Normes Pròpies de El Monestir

³⁸ A l'apartat 6.1. prevenció s'especifica l'enllaç i les instruccions per adquirir-lo.

- Formar periòdicament els diferents participants en l'ús del sistema de prevenció.
- Formar les noves incorporacions, voluntaris o personal laboral, en l'ús del sistema de prevenció.
- Crear mecanismes àgils i obligatoris de comunicació en cas d'indicis o sospites.
- Aplicar els mecanismes obligatoris de comunicació adequats en tots els casos d'indici, per a la protecció de l'infant, adolescent o jove en casos d'abusos sexuals o altres violències.
- Modificació de les funcions i separació de les activitats amb infants, adolescents i persones vulnerables en cas de sospita o queixa fonamentada d'un professional del Monestir.
- Expulsió de personal si es vulneren les normes.

b) CODI DE CONDUCTA³⁹

1. El personal i participants del Monestir de Poblet, exerceix la funció de CURA I PROTECCIÓ amb els infants, adolescents i persones vulnerables que participen de les activitats que s'organitzen, i per tant, s'han de responsabilitzar de donar-los assistència i de vetllar pel seu benestar. La mirada de protecció és la prioritària dins de la relació entre personal de El Monestir i infants, adolescents i persones vulnerables.
2. Amb el compromís d'una interrelació educativa correcta, el Monestir promou que l'activitat educativa (visites culturals, camps d'aprenentatge, activitats de lleure,...) inclogui una atenció professional cap a infants, adolescents i persones vulnerables, evitant qualsevol cosa que la distregui o dificulti.
3. Aquest compromís, que afecta tots els professionals de l'educació en relació amb l'infant, pressuposa que el seu paper sigui realment d'educadors i referents de l'infant i, per tant, que la relació a configurar sigui d'adult a menor d'edat i **no de igual a igual**. Exigeix evitar, també, **actituds paternalistes**.
4. S'ha de ser clar i directe en la relació amb els infants, adolescents i persones vulnerables. Tot i que les aproximacions afectives són necessàries, i que l'educació afectiva és molt important per a un desenvolupament correcte, cal respectar sempre el desig d'aquests i mai forçar-los a les mostres d'afecte.

³⁹ Aquest codi s'aplica a totes les persones/ entitats que realitzen qualsevol activitat al Monestir de Poblet.

5. Totes les activitats que es duguin a terme han de tenir una base pedagògica, amb objectius clars i que estiguin d'acord amb la filosofia del Monestir.
6. Qualsevol conversa o entrevista individual s'haurà de fer en un lloc destinat amb aquesta finalitat. Aquestes instal·lacions han de tenir visibilitat des de l'exterior.
7. Cal tenir molt present que **mai no es poden** lliurar regals i obsequis, com fotos o altres objectes personals, que puguin confondre la relació afectiva amb els infants, adolescents i persones vulnerables i puguin ser interpretats erròniament per aquests, les seves famílies o altres companys.
8. Que **totes les fotografies/imatges que es facin d'un menor d'edat** han de ser autoritzades per la família o tutors legals. I aquestes imatges **només es podran utilitzar a l'àmbit** de la institució i amb fins educatius.
9. Evitar donar o sol·licitar números telefònics de mòbils, correus electrònics o altres dades sense el coneixement dels pares o tutors legals.
10. Informar tot el personal sobre l'ús adequat de les xarxes socials. No compartir dades personals amb els infants i adolescents, telèfons, fotos, xarxes socials **No estan permesos** els contactes amb un infant a través de missatgeria, xarxes socials (X, Instagram, TikTok...), correu electrònic o telèfon mòbil personals. En cas que es produeixin, **han de ser coneguts per la direcció del Monestir** i sempre per una causa justificada.
11. Totes les autoritzacions que ens donin les famílies han de ser lliurades per escrit. Les trucades telefòniques no serviran.
12. **Davant de situacions, comentaris o senyals visibles, sospitoses de maltractament** no es pot actuar individualment. Cal que el professional ho comentï immediatament amb el delegat de protecció perquè aconselli o actuï ell mateix. Pot haver-hi infants amb problemàtiques greus, i **una actuació ben intencionada**, però sense el suport del delegat de protecció, pot resultar contraproductiu.
13. **No cal personalitzar els possibles conflictes amb els infants.** En cas que un infant insulti a personal del Monestir, aquest reaccionarà amb objectivitat i, sense prendre-s'ho com un atac personal, comunicarà el fet a la direcció de la congregació perquè no s'han de permetre faltes de respecte. Per contra, no es pot insultar mai els infants.

c) AVALUACIÓ DE RISCOS

ÚS DE DADES PERSONALS	
SITUACIÓ DE RISC	Fer servir inadequadament les dades d'un infant. Donar les dades o fer-les públiques.
MESURES PREVENTIVES	Garantir la confidencialitat de les dades.

ÚS DELS LAVABOS	
SITUACIÓ DE RISC	- Si l'infant ha de ser acompanyat per una persona adulta hi ha possibilitat d'aprofitar la intimitat per apropaments inadequats, (tocaments, fotos, etc....). - Possibilitat de moments d'assetjament per part d'altres infants.
MESURES PREVENTIVES	- Si ha de ser acompanyat no tancar mai amb pestell. - Tenir en compte el temps lògic d'utilització dels lavabos i intervenir si se supera aquest temps.

CURES SANITARIS	
SITUACIÓ DE RISC	- Quan es practiquen a determinades parts del cos poden portar a vulnerabilitat per fer tocaments. - Quedar-se tot sol amb un infant que ha de fer repòs, o que ha de ser atès per curar alguna ferida o un malestar físic.
MESURES PREVENTIVES	- Realitzarà les cures la persona responsable (els docents acompanyants en aquest cas). - Realitzar les atencions en un lloc visible i preferiblement en presència d'un altre infant.

ACOMPANYAMENT SANITARI	
SITUACIÓ DE RISC	- Moments en què no hi ha un control específic dels tutors i de la comunitat i es pot establir una relació inadequada.
MESURES PREVENTIVES	- Ho farà la pròpia família, sempre que es pugui, o bé se'ls informará del trasllat amb ambulància o taxi. - Deixar constància escrita de l'acompanyament (per part dels docents), hora d'inici i procediment. - Fer control del temps per part dels professionals. - Mai portar amb cotxe particular, sempre es trucarà a un taxi i sempre amb una autorització per escrit.

ACTIVITATS AMB PERNOCTA (VIATGES, HOSTATGERIA, CONVIVÈNCIES) I SORTIDES	
SITUACIÓ DE RISC HOSTATGERIA	-Moment d'intimitat i foscor, que es pot donar a espais tancats o oberts però que també dona a espais compartits amb altres participants, etc. Apareix risc quan es pot fer ús d'aquest moment per apartar l'infant del grup o tenir contactes inadequats. -Dormir un adult amb els infants. Tocaments (moment de foscor i intimitat). -Risc fotos i vídeos. - Es pot establir una relació inapropiada amb un infant degut als espais i moments quotidians diferents dels habituals. - Vulneració per fer tocaments en moments de dormir i acompanyar el lavabo. - Altres infants poden assetjar algun infant.
MESURES PREVENTIVES PERNOCTES	-Entendre les activitats amb pernocta com una activitat col·lectiva on cada infant ha de tenir el llit o l'espai per dormir. Si es fan tornos de personal responsables és important intentar poder fer tornos compartits almenys en parelles, fer que els tornos siguin rotatius i tenir un espai adequat per poder fer aquestes guardes (un llit per docent de guarda i situat en un espai accessible i que tingui sentit). - Establir tornos de vigilància durant les nits. - Intentar que les habitacions siguin comunitàries o de més de tres persones. - Ubicar el llit dels responsables de manera estratègica que permeti percebre moviments dels infants a la nit. -Realitzar els acompanyaments al lavabo per més d'un adult i de manera coordinada (tots alhora).
SITUACIÓ DE RISC TEMPS LLIURE A LES ACTIVITATS	- Temps lliure: moments de relació informal inapropiada i vulnerabilitat per conductes abusives, per part d'adults o iguals.
MESURES PREVENTIVES TEMPS LLIURE A LES ACTIVITATS	- Evitar moments de lleure molt llargs i sense vigilància dels infants i joves.

FOTOS I VÍDEOS	
SITUACIÓ DE RISC	-Fer mal ús de les imatges, fer fotos, vídeos per a ús personal, publicar fotos a la xarxa sense permís.
MESURES PREVENTIVES	-Respecteu els drets d'imatge de l'infant. -Si es fan servir mòbils privats, enviar les fotos a l'entitat, i no guardar-les al mòbil.

OBSEQUIS	
SITUACIÓ DE RISC	-Hi ha risc que es presentin favoritismes amb certs infants sense motiu.
MESURES PREVENTIVES	-Tractar tots els infants per igual. S'afavoriran els regals grupals per sobre dels individuals. -Si els monitors o personal del Monestir reben regals per part d'un sol infant (dibuixos...) s'han de quedar a l'espai on es fan les activitats. No es porten a casa, com una cosa especial.

8. DETECCIÓ

Els infants, adolescents i persones vulnerables tenen dret a viure sense violència, i per tant totes les persones que fan activitats amb infants, adolescents o joves tenen l'obligació de protegir-los davant d'una situació de violència.

Aquesta protecció també significa comunicar la informació rebuda d'una situació de violència viscuda seguint el circuit intern de comunicació, per assegurar-nos que cap cas queda sense ser atès de la manera adequada.

El personal del Monestir pot ser coneixedor d'una situació de violència per tres vies:

1. L'infant, adolescent o persona vulnerable que ha patit o està patint la violència ho explica de manera directa parlant amb un adult de referència.
2. Una tercera persona és coneixedora del cas.
3. Una informació confidencial que arribi a través del canal de denúncies, o a través de xarxes...

El canal de denúncia i protecció, està disponible a la pròpia pàgina web del Monestir i està creat per recollir qualsevol irregularitat rebuda per qualsevol persona vinculada a la organització. Això inclou les comunicacions de sospita de violència, aquest canal és accessible a les famílies i infants, i s'ha de donar a conèixer. Serà gestionada de manera confidencial, **no anònima** per la persona que ostenti el càrrec de Delegat de protecció.

8.1. Principis d'actuació

Davant la revelació o detecció d'un possible cas d'abús sexual cal actuar tenint en compte aquests principis:

1. El principi de MÍNIMA INTERVENCIÓ NECESSÀRIA, en situacions de relat d'una situació d'abús sexual o assetjament, es recollirà la informació per escrit i s'evitarà entrevistar la persona que fa el relat. Les entrevistes i preguntes sobre els fets poden anar contra una possible denúncia, ja que poden contaminar el testimoni. *No entrevistar no vol dir no contenir la situació emocional.*
2. El principi de DISCRECIÓ i CONFIDENCIALITAT, el que vol dir que no tota persona que participa a les activitats dins del Monestir, ha de ser coneixedora de la situació detectada, sinó que hi ha d'haver unes persones que seran les encarregades de gestionar les accions que s'han de portar a terme per garantir la protecció de la intimitat de la persona afectada.

Les dades resultants de la intervenció, informe, expedient... són dades que han de ser considerades d'alta confidencialitat, i per això han de seguir les normes sobre protecció de dades.

3. El principi de TRANSPARÈNCIA, que apella a la necessitat de comunicar tot el que ha passat o del que s'és coneixedor, oferir informació i acompanyament a les famílies i a les persones afectades.

8.2. Delegat de Protecció

Segons la Llei Orgànica 8/2021, LOPIVI, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència, es crea la figura del Delegat o Delegada de protecció dins el paper del coordinador o coordinadora de benestar i protecció en l'àmbit esportiu i de lleure. Article 48 c):

"c) Designar la figura del Delegat o Delegada de protecció a qui les persones menors d'edat puguin acudir per expressar les seves inquietuds i que s'encarregarà de la difusió i el compliment dels protocols establerts, així com d'iniciar les comunicacions pertinents en els casos en què s'hagi detectat una situació de violència sobre la infància o l'adolescència."

Encara que el Monestir no pertany a cap d'aquests dos àmbits, degut a que algunes de les activitats que es duen a terme en el Monestir s'encabiren en l'àmbit de lleure, s'ha nomenat a aquesta figura (el Prior de Poblet), dotant-la de funcions concretes.

El Delegat de Protecció ha de ser el d'una persona amb capacitat d'escoltar i, ahora, capaç de prendre decisions⁴⁰.

Funcions del Delegat de Protecció:

- Rebre les comunicacions.
- Ser l'interlocutor amb l'administració i el sistema de protecció per sol·licitar informació i assessorament.
- Assessorar i donar suport en temes de circuits, àmbit judicial, coordinacions amb serveis externs, etc.
- Disposar de la informació necessària sobre els Serveis Socials del territori.
- Ajudar en la presa de decisions en casos d'indicis de situacions abusives o d'assetjament que puguin patir els infants, adolescents o persones vulnerables que participin en les activitats.
- Elaborar un informe anual de les intervencions realitzades.
- Gestionar el bústia on es rebin les situacions detectades.

⁴⁰ En cas que en un futur no pugui ser el Prior, aquesta figura serà escollida per l'organització segons les seves capacitats i formació, i haurà de renovar-se cada 4 anys o segons les necessitats del Monestir.

- Assegurar-se que les noves incorporacions reben el protocol i signen l'acceptació.
- Encara que aquesta figura està creada per garantir el benestar i la protecció dels menors d'edat, en aquest protocol també tindrà la funció de garantir el benestar i la protecció de totes les persones participants en les activitats del Monestir.

8.3. Notificació

Obligació de comunicació en casos de violència que puguin estar vivint els infants i adolescents⁴¹ que assisteixen a les activitats realitzades al Monestir. LOPIVI

Obligació del deure de comunicació de les situacions de violència . En aquest sentit, s'estableix un deure genèric, que afecta tota la ciutadania, de comunicar de manera immediata a l'autoritat competent l'existència d'indis de violència exercida sobre nens, nenes o adolescents. Aquest deure de comunicació es configura **d'una manera més exigent** per a aquells col·lectius que, per raó del càrrec, professió, ofici o activitat, tenen encomanada l'assistència, la cura, l'ensenyament o la protecció de persones menors d'edat: personal qualificat de els centres sanitaris, centres escolars, i centres d'esport i lleure i establiments on resideixin habitualment nens, nenes o adolescents. En aquests supòsits, s'estableix l'obligació de les administracions públiques competents de facilitar mecanismes adequats de comunicació i intercanvi d'informació.

En tot cas, la llei garanteix la protecció i la seguretat, de les persones que compleixen el seu deure de comunicació de situacions de violència, amb l'objectiu d'incentivar el compliment d'aquest deure.

També és important recordar, **l'obligació d'informar la família** .

La direcció del centre educatiu informarà la família de l'infant o adolescent de les actuacions que s'estiguin realitzant, d'acord amb l'apartat 9.2.3. del Protocol d'Actuació entre els Departaments de Treball, Assumptes Social i Famílies i d'Ensenyament, de prevenció, detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de Maltractament Infantil i Adolescent en l'àmbit educatiu del juliol del 2016.

⁴¹En termes jurídics el concepte comunicació és sinònim de, notificació, en aquest apartat es parlarà de comunicar a administracions públiques (notificar, i si cal denunciar).

9. INTERVENCIÓ

Totes les actuacions que es realitzin a partir del coneixement d'un cas d'abús sexual o un altre tipus de violència patit per un infant, adolescent o persona vulnerable, es guiaran per l'articulat a la Convenció dels drets dels Infants i per la normativa que sorgeixi de la implementació de la Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència en front a la violència⁴²(LOPVI) i pel paradigma de la diligència deguda⁴³.

9.1. Circuit intern

	Lloc on ocorre l'abús o la violència	Tipologia de violència i/o abús segons qui l'exerceix	
Menor d'edat o persona vulnerable	A les activitats del Monestir	Participants d'activitats	Menor 14 anys
			Major 14 anys
		Personal del Monestir	
		Desconegut/da	

En els **casos d'assetjament** si es considera que el fet pot ser un delictes d'odi, la denúncia la pot interposar una tercera persona.

Si el Monestir volgués presentar-se com acusació particular, només ho podria fer a posteriori de la interposició de la denúncia per part de la persona afectada.

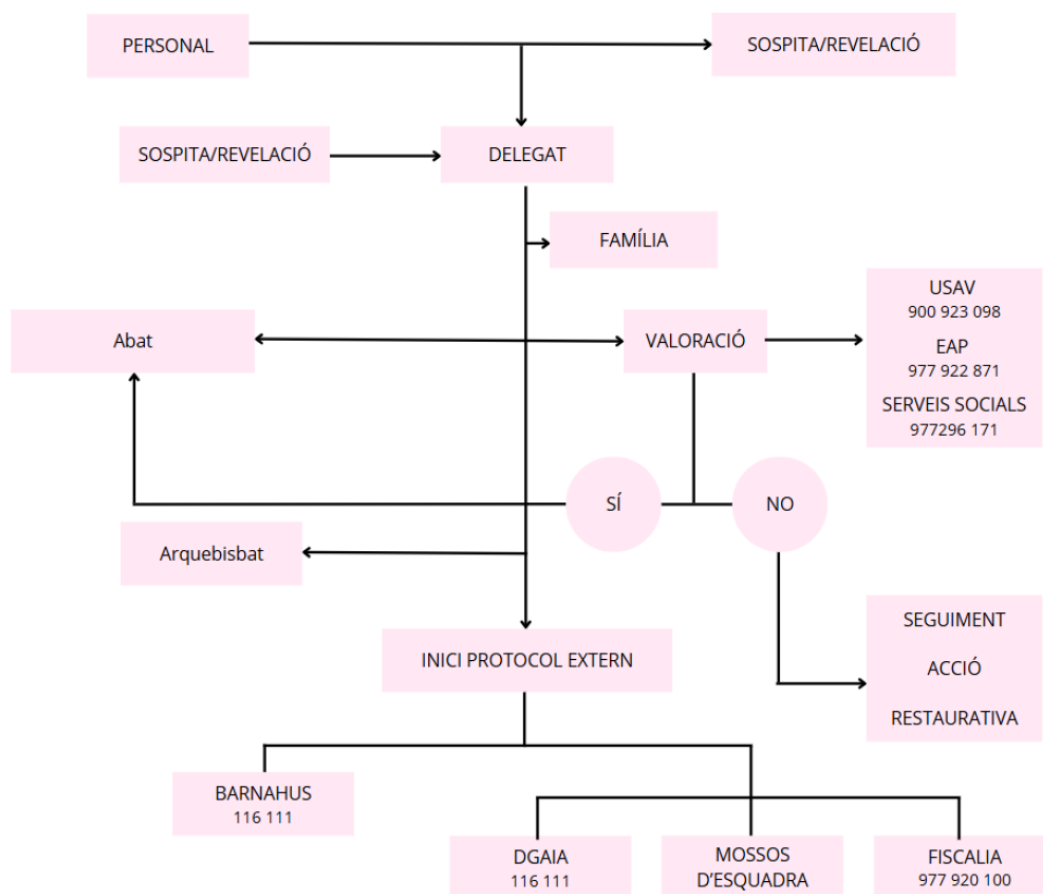
En qualsevol cas, **pot** presentar escrit a la Fiscalia⁴⁴, per tal que sigui aquesta qui valori l'adequació d'iniciar procés penal o no, encara que la persona afectada no presenti denúncia.

⁴² <https://www.boe.es/eli/es/lo/2021/06/04/8>

⁴³ <https://igualtat.gencat.cat/web/.content/Ambits/violencies-masclistes/coordinacio-treball-xarxa/protocol/Protocol-Marc-2022.pdf>
www.paradarluz.com/wp-content/uploads/2023/01/PROTOCOLO-MARCO-CEE.pdf

⁴⁴ article 5 de l'Estatut Orgànic del Ministeri Fiscal, aprovat per la Llei 50/1981, de 30 de desembre, segons la redacció donada per la Llei Orgànica 9/2021, de 1 de juliol, d'aplicació del Reglament (UE) 2017/1939 del Consell, de 12 d'octubre de 2017, pel que s'estableix una cooperació reforçada per a la creació de la Fiscalia Europea

PROCEDIMENTS (dins del Monestir):

La persona que haurà de signar tots els documents que s'enviïn a les diferents administracions públiques serà la que ostenta el càrrec de Prior del Monestir.

Quan s'hagi de seguir el protocol extern, es seguiran les directrius que marquen els diferents protocols de la Generalitat de Catalunya:

- Protocol del Departament d'Ensenyament, i el Protocol Marc d'Actuacions contra el Maltractament a Infants i Adolescents de Catalunya, signat per acord de Govern el 18 de juliol de 2017.⁴⁵
- Protocol d'Actuació entre els Departaments de Treball, Assumptes Socials i Famílies i el d'Ensenyament, de Prevenció, Detecció, Notificació, Derivació i Coordinació de les situacions de Maltractament Infantil i Adolescent en l'àmbit educatiu de juliol de 2016.⁴⁶

⁴⁵https://treballiaferssocials.gencat.cat/web/.content/03ambits_tematicos/07infanciaiadolescencia/DEST_columna_dreta/documents/Protocol-Marc-Maltractament-IA.pdf

⁴⁶<http://xtec.gencat.cat/ca/centres/projeducatiu/convivencia/protocols/maltractament-infantil-adolescent/index.html>

- En els casos de maltractament produït per un altre infant o adolescent caldrà tenir en compte el Protocol de prevenció, detecció i intervenció en cas de conflicte greu amb l'alumnat del Departament d'Ensenyament.⁴⁷
- Si la situació de violència és produïda per un menor de 14 anys, també s'aplicarà el Protocol d'actuació per a garantir una intervenció coordinada en situacions de conflictes, assetjament escolar o comissió d'una infracció penal denunciada en les que estiguin implicats menors de 14 anys, signat entre el Departament de Benestar Social i Família i el Departament d'Ensenyament.⁴⁸
- Protocol Marc per a la Prevenció i Actuació en Cas d'Abusos a Menors i Equiparables Legalment⁴⁹. Redactat per la Conferència Episcopal Espanyola (CEE).
- Protocol d' Actuació davant qualsevol tipus de violència en l' àmbit educatiu de setembre de 2023.⁵⁰

9.2. Tipologies de violències

La intervenció en situacions de violència que puguin estar vivint infants, adolescents o persones vulnerables dependrà de la tipologia de violència. En aquest apartat anomenarem les tipologies de violències que poden produir-se més vinculades directament a l'àmbit de lleure. Tot i així, no podem ignorar que existeixen d'altres tipologies de violència que tenen protocols propis:

Mutilació Genital Femenina⁵¹.

Tràfic éssers humans^{52, 53}.

Matrimoni Infantil ⁵⁴.

També cal destacar que la pornografia Infantil o prostitució Infantil constitueixen una tipologia de delictes que requereix la notificació als Cossos de Seguretat per tal d'iniciar les investigacions, i notificació a la DGAIA (Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència), si es valora que existeix una possibilitat que l'infant o adolescent estigui en una situació de desemparament.

⁴⁷ <http://xtec.gencat.cat/web/.content/centres/projeducatiu/convivencia/protocols/conflictes-greus/documents/protocol-conflictes-greus.pdf>

⁴⁸ <http://xtec.gencat.cat/ca/centres/projeducatiu/convivencia/protocols/conflicte-comissio-infraccio-penal/index.html>

⁴⁹ www.paradarluz.com/wp-content/uploads/2023/01/PROTOCOLO-MARCO-CEE.pdf

⁵⁰ <https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/protocols/actuacio-davant-violencia-ambit-educatiu/protocol-actuacio-davant-violencia.pdf>

⁵¹ https://dretssocials.gencat.cat/web/.content/03ambits_tematicos/07infanciaiadolescencia/recursos_professionals/protocols_actuacio/pdf/protocol_mutilacio_genital.pdf

⁵² https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/ProfessionalInterest/ProtocolTraffickingInPersons_sp.pdf

⁵³ <https://www.bienestaryproteccioninfantil.es/imagenes/tablaContenidos03SubSec/protocolo.pdf> No es troba el document a la pàgina oficial de la Generalitat

⁵⁴ <https://igualtat.gencat.cat/web/.content/Ambits/antiracisme-migracions/prevencio-violencia-masclista/matrimonis-forcats/Protocol-per-a-la-prevencio-i-labordatge-del-matrimoni-forcat-1.pdf>

1. Assetjament entre menors d'edat. Bullying

És un fenomen social que es dona en un grup i que implica un tipus de maltractament sostingut en el temps que es caracteritza per una persecució física, verbal i/o social, sempre psicològica, que s'origina en entorns educatius on un o més infants o joves exerceixen abús de poder sobre d'altres

Per donar resposta a les diferents casuístiques existents en aquest tipus de maltractament, tenim en consideració el Protocol d' Actuació davant qualsevol tipus de violència en l' àmbit educatiu de setembre de 2023.⁵⁵

Aquest protocol remet a altres dos que complementen les actuacions a realitzar per protegir a tots els infants i adolescents, inclosos aquests que produeixen l'assetjament o el ciberassetjament: el Protocol d'actuació amb menors de catorze anys en situacions de conflicte o comissió d'una infracció penal⁵⁶ i el Protocol d'intervenció en cas de conflicte greu⁵⁷.

L'assetjament escolar es podria considerar en molts casos com delicte, ja que pot haver lesions, calumnies, coaccions, agressions i altres tipus de violència tipificades al codi penal, però l' article 173.1 del Codi Penal castiga el que infligís a una altra persona un tracte degradant, menyscabant greument la seva integritat moral, així com actes hostils o humiliants reiterats que suposin greu assetjament contra la víctima. Per aquesta raó s'hauria d'informar a la Fiscalia d'aquests fets. **[En aquest cas ens trobaríem davant d'un procediment penal de menors, segons l'article primer de la Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener].**

⁵⁵ <https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/protocols/actuacio-davant-violencia-ambit-educatiu/protocol-actuacio-davant-violencia.pdf>

⁵⁶ <https://xtec.gencat.cat/ca/centres/projeducatiu/convivencia/protocols/conflicte-comissio-infraccio-penal/index.html>

⁵⁷ <https://xtec.gencat.cat/web/.content/centres/projeducatiu/convivencia/protocols/conflictes-greus/documents/protocol-conflictes-greus.pdf>

2. Violències masclistes

Violències en relacions sexoafectives

Violències sexuals

Conductes d'odi i discriminació

En els casos d'assetjament si es considera que el fet pot ser un delictes d'odi, la denúncia la pot interposar una tercera persona.

Totes aquestes violències s'han de regir per aquests protocols

Violència no considerada delictes	Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius https://dogc.gencat.cat/ca/document-del-dogc/?documentId=545262 Protocol d'intervenció en Cas de Conflicte Greu https://xtec.gencat.cat/web/.content/centres/projeducatiu/convivencia/protocols/conflictos-greus/documents/protocol-conflictos-greus.pdf Incoació d'expedient Acceptació sanció Mesures psicoeducatives
Violència considerada delictes Infractor major 14 anys	Protocol d'intervenció en Cas de Conflicte Greu https://xtec.gencat.cat/web/.content/centres/projeducatiu/convivencia/protocols/conflictos-greus/documents/protocol-conflictos-greus.pdf Comunicació a: Autoritats judicials Fiscalia de Menors Família menor infractor Família menor assetjat/da
Violència considerada delictes Infractor menor 14 anys	Protocol d'actuació amb menors de catorze anys en situacions de conflicte o comissió d'una infracció penal https://xtec.gencat.cat/ca/centres/projeducatiu/convivencia/protocols/conflicte-comissio-infraccio-penal/index.html Comunicació a: Autoritats judicials Fiscalia de Menors, PERQUÈ FACIN ARRIBAR EL CAS A LA DGAIA, EEMI 14 Família menor infractor Família menor assetjat/da

9.3. Actuació a realitzar en casos de violència sexual

En aquest quadre s'agrupen les diferents accions a realitzar tant a nivell intern com a nivell extern, tenint en compte on ha passat la violència i segons qui l'ha exercit.

Violència sexual			
Lloc on ocorre la violència	Tipologia de violència segons qui l'exerceix	Procediment intern	Procediment extern
Fora de les activitats del Monestir	Intrafamiliar	Comunicació per escrit dels fets coneguts al Delegat i a la Direcció del Monestir.	Acompanyament a l'hospital de referència si fos necessari, prèviament trucada a la treballadora social del centre hospitalari per comunicar que anem (mai en cotxe particular). Es pot informar a la família des de l'hospital.
	Entorn confiança	Comunicació amb la família (persona que no exerceix la violència). Comunicar a Inspecció, USAV Contenció emocional.	Comunicar a DGAIA.
	Desconegut/da	Recerca d'assessorament si s'escau.	Notificar a Mossos d'Esquadra i a Fiscalia de Menors. Comunicar a Barnahus
A les activitats del Monestir	Entre infants, adolescents o joves		
	Infractor/a menor 14 anys	Comunicació per escrit dels fets coneguts al Delegat i a la Direcció del Monestir. Comunicació amb les famílies. Comunicar a Inspecció, USAV.	Si el fet és un possible delictes: -Notificar a Mossos d'Esquadra.

		Contenció emocional als infants, adolescents o persones vulnerables. Recerca d'assessorament si s'escau. Si el fet és un conflicte greu: -reconeixement dels fets i acceptació de sanció. -incoació d'expedient.	-Informar a Fiscalia de Menors. (Fent això la informació arriba a la DGAIA, que pot fer un treball psicoeducatiu). Comunicar a Barnahus
	Infractor/a major 14 anys.	Comunicació per escrit dels fets coneguts al Delegat i a la Direcció del Monestir. Comunicació amb les famílies. Comunicar a Inspecció, USAV. Si la persona que exerceix violència és menor de 18 anys, comunicació amb la seva família. I si és major de 18 però es valora un cert nivell de poca maduresa també s'informarà a la seva família. Contenció emocional. Recerca d'assessorament si s'escau. Si el fet és un conflicte greu: -reconeixement dels fets i acceptació de sanció. -incoació d'expedient.	Si el fet és un possible delictes: -Notificar a Mossos d'Esquadra. -Informar a Fiscalia de Menors. -Comunicar a Barnahus

		Si l'assetjament no es considera com a possible delicte, treball educatiu i possible mediació.	
	Personal de les activitats del Monestir	Comunicació per escrit dels fets coneguts al Delegat i a la Direcció del Monestir. Comunicar a Inspecció, USAV. Comunicació amb la família de la víctima (per tal que pugui iniciar el procés penal a través de la denúncia). Contenció emocional. Recerca d'assessorament si s'escau. Es consideri o no l'assetjament com a possible delicte: - Prendre mesures cautelars - Obrir expedient	Si el fet és un possible delicte: -Notificar a Mossos d'Esquadra. -Informar a Fiscalia. Activitats realitzades en altres instal·lacions: caldrà informar al gestor que correspongui. Prendre mesures cautelars. Obrir d'expedient sancionador o disciplinari. Gestionar la possible situació de crisi creada per la notícia (si es dona el cas).

En els casos que la persona afectada sigui un/a jove major d'edat, el Monestir no té la obligació d'actuar per a protegir a aquesta persona, però si la responsabilitat ètica de donar-li l'atenció que necessiti, i també la responsabilitat de no permetre cap tipus de situació d'assetjament entre les persones que participen en les seves activitats.

En qualsevol cas, es pot notificar els fets a Fiscalia, per tal que sigui aquesta qui valori l'adequació d'iniciar procés penal o no, encara que la persona afectada no presenti denúncia.

Causat per personal del Monestir

Quan el fet que relata la persona major d'edat és constitutiu de delictes, s'aconsellarà a aquesta persona la interposició d'una denúncia en seu judicial, ja que aquests tipus de delictes només els pot denunciar la persona implicada. Excepte en els casos de delictes d'odi, que la denúncia pot ser interposada per terceres persones.

Sigui un fet delictiu o no (altres tipus d'assetjaments), també s'han de prendre **mesures a nivell de relació laboral**, prendre mesures cautelars o d'altre tipus.

Una vegada la informació del possible assetjament arriba al Delegat i aquesta la envia a Direcció del Monestir es seguirà el següent circuit⁵⁸:

- recavarà la informació que necessiti per emetre un informe, (informació documental, entrevistes a possibles testimonis,... No trigarà més de 20 dies laborables, prorrogables a 30 dies; investigació prèvia).
- Es prendran mesures cautelars i/o preventives segons el nivell de risc que pugui existir per a la persona assetjada. Aquestes mesures poden anar des del canvi d'activitat, ser apartat de funcions que realitzava, fins a suspensió de l'activitat.
- Si la resolució de l'informe és positiu, és a dir, existeix assetjament, s'inicia la tramitació de l'expedient disciplinari⁵⁹.

Revelació d'un/a antic participant respecte a una situació de maltractament i/o abusos sexuals viscuda fa temps per part de personal del Monestir

- Davant la revelació d'un antic/ga participant d'una situació viscuda per part de personal del Monestir ja sigui religiós o no, fa temps, i que comporta que la persona denunciada està jubilada o fins i tot morta, la direcció actual haurà de rebre en reunió presencial a la persona que realitza la denúncia.
- En aquesta reunió es recollirà tota la informació que la persona vulgui aportar.
- Després d'aquesta reunió s'informarà a l'Arquebisbat si la denúncia és respecte a un religiós.
- S'investigarà la situació denunciada (possibilitat temporal de les possibles conductes denunciades).
- Reunions de contenció i reparació si són necessàries. Amb possibilitat de comptar amb suport extern en aquestes reunions (síndic de greuges, entitats,...).

⁵⁸ <https://www.paradarluz.com/wp-content/uploads/2023/01/PROTOCOLO-MARCO-CEE.pdf>

⁵⁹ Segons el protocol Episcopal: En cas que hi hagi procediment en la jurisdicció civil, es pot interrompre la investigació canònica i sempre que sigui procedent s'informarà el Ministeri Fiscal i es col·laborarà amb les autoritats civils.

- Necessitat d'assessorament legal per temes de reparació econòmica.
- És important si aquests casos surten en premsa, tenir una estratègia comunicativa, transparent i proactiva que deixi clara l'estratègia de protecció del Monestir.

En el cas que una persona vinculada al Monestir pateixi una situació d'assetjament per part d'un participant:

- S'ha de comunicar al delegat de protecció. Si és possible i hi ha proves documentals fer-les arribar al Delegat i a la Direcció.
- A més, sempre s'informa dels fets als responsables del participant.
- S'emetrà un informe amb proposta d'actuacions.

9.4. Protocol de comunicació externa

Si la violència ocorreguda genera alarma social i una situació de crisi, s'haurà de seguir un protocol de comunicació per tal de fer-li front:

1. El Prior, juntament amb l'Abat i la Direcció del Monestir, decideix com informar a la família de l'infant, adolescent o persona vulnerable.
2. El Prior, juntament amb l'Abat i la Direcció del Monestir, convocarà una reunió, on s'informarà al personal del Monestir i de les activitats, informant que s'inicien accions pertinents, comunicats de condemna de la violència viscuda o accions legals si s'escau.
3. El Prior, juntament amb l'Abat i la Direcció del Monestir, decideix com informar a la resta de famílies (notes informatives, correu,...) i convocarà una reunió informativa amb les famílies dels i les participants, on s'exposaran les accions realitzades i s'escoltaran les demandes de les famílies. Si és necessari es pot proposar una segona reunió de contenció i informació sobre el tema, a la que es pot convidar a personal extern expert en la temàtica.
4. Si els fets que generen alarma social fossin causats per personal del Monestir o per un altre menor d'edat, les persones referents de cada grup d'activitats informaran als infants, adolescents o persones vulnerables, de les accions realitzades a partir del coneixement dels fets.
5. Si la premsa se'n fa ressò, s'escollirà un portavoc, i es buscarà la millor manera de gestionar la comunicació externa (declaracions, comunicats, intervencions,...) amb l'assessorament de persones expertes en comunicació.

9.5. Revisió del protocol

La revisió i modificació d'aquest Protocol queda subjecte a la necessitat d'adequar-se a la legislació vigent i a possibles millores de circuits detectades de la seva aplicació. I de manera habitual cada dos anys per valorar el funcionament i possibles modificacions.

10.ANNEXOS

10.1. Document d' Acceptació del Protocol

A _____ a _____ de _____ de _____

En compliment del que estableix el Protocol

Jo _____

Amb document d' identitat _____

I en funció de les meves responsabilitats com:

1. Abat
2. Prior
3. Membre de la Comunitat
4. Direcció
5. Serveis externs
6. Voluntariat o pràctiques
7. Metge, sanitari,....
8. Personal administratiu o de serveis (oficines , manteniment , neteja ,...)

Signo aquest document com a comprovant d'haver- ho llegit i d' acceptar allò establert en ell , amb el compromís de complir-lo .

Signants ,

Interessat /da

Responsable de l' entitat

Nom	i	Cogno	Nom	i	Cogno
_____			_____		

Document	d'	identi	Document	d'	identi
_____			_____		

En compliment del Reglament (UE) 2016/679, de 27 d'abril de 2016, de Protecció de Dades de Caràcter Personal i la corresponent Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre de 2018, informem:

El contingut d'aquest missatge i els seus arxius adjunts són confidencials i previstos sols per a ser tractats per les persones a qui realment van dirigides. El seu ús, difusió, distribució, impressió o còpia no autoritzats està prohibit legalment. Si vostè ha rebut aquest missatge per error, si us plau notifiqui-ho al remitent i esborri'l completament.

Conforme el Reglament (UE) 2016/679, de 27 d'abril de 2016, de Protecció de Dades de Caràcter Personal i la corresponent Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre de 2018, informem: **Responsable:** MONESTIR DE SANTA MARIA DE POBLET; **Finalitat:** la que es desprèn del consentiment i l'exercici de funcions del Monestir; **Destinataris:** no es preveu cedir-les a tercers; **Conservació:** fins la fi dels terminis previstos en la Llei respecte la prescripció de responsabilitats; **Drets:** d'accés, rectificació, supressió, oposició, limitació del tractament i portabilitat, mitjançant l'enviament d'E-mail a info@poblet.cat, o a través de l'adreça física: Plaza Corona d'Aragó 11, (43448) Poblet; Informació adicional: <https://www.poblet.cat/es/aviso-legal/>.

10.2. Informe tipus de Recollida d'informació .

INFORME DE RECOLLIDA DE DADES ¹

Nom de la persona que redacta l'informe ²:

Funció dins del Monestir:³

Activitat⁴:

Relat de la informació recollida, ⁵

L'infant.... de l'activitat....., relata que,... **(cal fer un relat el més objectiu possible i no diagnòstic , només recollir el relat)**

Valoro que aquesta informació és rellevant i per això la faig arribar al Delegat ⁶

Signatura

Lloc i data

1. Aquest informe és la recollida del relat de violència o dels indicis de violència que coneix qualsevol persona que treballa al Monestir.
2. Nom complet de la persona que signa l'informe, que ha de ser la mateixa persona que ha escoltat/recollit el relat.
3. Descriure la funció, o anomenar-la dins del Monestir.
4. Anomenar l'activitat en la que participava l'infant o persona vulnerable.
5. Redactar de manera objectiva el relat que s'ha sentit, amb les paraules textuais i de la manera més literal possible.
6. Fer arribar l'informe a través del correu electrònic efecte.

10.3. Notificació de situació de risc o desemparament.

(http://treballiaferssocials.gencat.cat/web/.content/03ambits_tematicas/07infanciaiadolescència/proteccio_infancia_i_adolescencia/maltractaments/infancia_respon/documents/Notificacio_risc_Centres_Educatus.docx)

10.4. Document de Comunicat a Fiscalia

A l' atenció de la FISCALIA

A la província de Tarragona: Fiscalia de Protecció de Menors

Direcció: Avda. Cardenal Vidal i Barraquer, 5, 43005, Tarragona

Telèfon: 977248177 fiscalia.menors.tarragona@xij.gencat.cat

DADES DEL/LA MENOR:

Nom:	Noms d' engranatges :
Data naixement :	Direcció :
Amb qui viu :	
Nom i cognoms del pare , mare o tutors legals :	

SITUACIÓ DETECTADA:

(Descripció dels fets que han motivat la comunicació per part del Monestir. Incloure la temporalitat i la data de la detecció)

ACCIONS PORTADES A TERME PEL CENTRE DES DEL CONEIXEMENT DEL CAS:

(Amb qui i com us heu comunicat)

CONEIXEMENT DEL/LA MENOR I FAMÍLIA. ANTECEDENTS:

(Si ja heu treballat amb la família prèviament)

DATA

SIGNATURA

SEGELL ENTITAT

10.5. Serveis públics de suport , atenció i assessorament

CENTRE DE ATENCIÓ I GESTIÓ DE TRUCADES D'URGÈNCIA 112 CATALUNYA
(SECRETARIA GENERAL D'INTERIOR. POLICIA DE LA GENERALITAT)

Servei universal, gratuït i permanent d'atenció a la ciutadania de trucades d'urgència que dona resposta immediata . La trucada d'emergència posa en marxa un procés per atendre- la amb la màxima eficàcia i velocitat possibles .

<http://112.gencat.cat/ca/inici/>

LÍNIA TELEFÒNICA 116 111 "INFÀNCIA RESPON" (DIRECCIÓ GENERAL D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA,

Telèfon , confidencial i permanent , que té l' objectiu de prevenir i detectar els maltractaments de nens i adolescents posant especial atenció a casos d'assetjament a les escoles , ciberassetjament , violència masclista en adolescents i abusos sexuals . Mitjançant aquest servei , la TMV emprèn l' activació dels protocols que corresponguin , mobilitza l'equip a què correspongui actuar.
Contacte: infanciarespon.bsf@gencat.cat .

https://dretssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematics/infancia_i_adolescencia/proteccio_a_la_infancia_i_ladolescencia/maltractaments_dinfants_i_adolescents/infancia_respon/telefon_infancia_respon_116_111/

XARXA SAI

La Xarxa de Servei d' Atenció Integral LGBTI de Catalunya és un servei integral, de qualitat i de proximitat per a persones que pateixin . patit o estiguin en risc de discriminació o violència per orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere .
Contacte: veure el contacte del territori .

<https://igualtat.gencat.cat/ca/ambits-dactuacio/lgbti/xarxa-sai/>

UNITAT DE SUPORT A L'ALUMNAT EN SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA (USAV). ADREÇA GENERAL D'ALUMNAT DEL DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ.

La USAV és una unitat que acull totes les verbalitzacions que estigui vivint o faig viscut l' alumnat , tant dins com fora del centre educatiu . Així mateix, s'inicia tot el circuit i es contacta amb el centre educatiu per acompanyar-lo en l' abordatge d'aquesta violència a través de l' activació dels protocols corresponents .

Contacte: 900 923 098 i el correu electrònic usav.educacio@gencat.cat

<https://xtec.gencat.cat/ca/centres/projeducatiu/pla-escoles-lliures-de-violencias/usav-usapps/>

OFICINES D'ATENCIÓ A LA VÍCTIMA DEL DELICTE

Contacte: veure el contacte del territori .

<https://web.gencat.cat/ca/adreces-i-telefonis/index.html?codi=17174&jq=200001>

HOSPITALS

Contacte: veure el contacte del territori .

https://salutweb.gencat.cat/ca/el_departament/organitzacio/organigrama_global/?llistat=false&classificador=200040&link=http://sac.gencat.cat/sacgencat/AppJava/organisme_fitxa.jsp¶metre=codi&accio=consultar&pares=false&query=De=2803&nivell=15&codi=2803

BARNAHUS

tarragona.barnahus@gencat.cat

10.6. Contenció emocional

RESPOSTES ADEQUADES	REPOSTES INADEQUADES
- o Creure la persona que ho explica - o Mantenir la calma - o Explicar que la persona adulta és la responsable, o aquella que ha exercit la violència. - o Fer-li saber que tindrà oportunitats de tenir una bona qualitat de vida - o Assegurar-se que no ha patit lesions físiques - o Protegir la víctima - o Fer -lo sentir orgull d' haver-ho explicat - o Acceptar i Validar els sentiments - o Expressar - li afecte	- o Negar que la violència ja ha passat - o Culpar la persona de la violència vi vida - o Reaccionar amb alarma - o Posar l'accent a l'estatus de persona víctima - o Sobreprotecció

10.7. Normativa

Cada infant és una persona que neix lliure i amb igualtat en dignitat i drets. La Convenció de les Nacions Unides sobre els Drets dels Infants (1989) afirma el dret de tots els nens a ser protegits de "tota forma d'explotació sexual i abús sexual" (Art. 34). Tot i això, s'estima que un de cada cinc nens és víctima d'explotació o abús sexual almenys una vegada a la seva vida. Això inclou diferents graus d'agressió sexual, a més de pornografia i prostitució.

La introducció del Manual per a Parlamentaris del Conveni del Consell d'Europa per a la Protecció dels Infants contra l'Explotació Sexual i l'Abús Sexual (Conveni de Lanzarote, 2007); ens ajuda a visualitzar totes les necessitats que cal cobrir en aquest tema.

"(...) De manera alarmant, la majoria dels casos d'abús sexual de nens/es als països membres del Consell d'Europa són comesos per persones que pertanyen al "cercle de confiança" del nen/a – incloent-hi els seus pares, parents, amics/gues, mestres, entrenadors/es o cuidadors/es. Aquells nens/es que han estat abusats per persones properes a ells sovint troben dificultats per reportar aquests delictes o fins i tot per reconèixer que tenen dret a ser protegits. (...)

"El punt central d'aquest Conveni és la protecció dels nostres infants. Se centra totalment en els seus drets, assegura el seu benestar, dóna prioritat a les seves necessitats, considera les seves perspectives i actua a favor de l'interès superior del nen". (Melvüt Çavuşoğlu. President de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa).

Aquest protocol se sustenta als principis recollits en diferents documents legislatius i procedimentals tant internacionals , nacionals i autonòmics de referència.

On es remarca la responsabilitat dels i les professionals en la notificació dels casos de violència coneguts, i s'ofereixen pautes per eradicar els abusos i els assetjaments sexuals.

El llistat complet dels documents legislatius i procedimentals es presenta com a annex , a continuació , presentem i expliquem les aportacions més rellevants d' alguns d'aquests documents.

DOCUMENTACIÓ INTERNACIONAL

Convenció dels drets dels Infants . Un dels punts més rellevants d'aquesta convenció, és que els nens deixen de ser objectes passius que necessitaven cures i caritat, per passar a ser considerats éssers humans amb un conjunt diferenciat de drets .

Espanya va ratificar la Convenció el 1990, i per tant és obligat compliment per part del govern espanyol, però la Convenció també defineix les obligacions i responsabilitats dels altres agents com a famílies, professorat, professionals de l'educació, temps lliure, i lleure, professionals de la salut, investigadores i els propis nens i nenes.

Per ajudar a la interpretació i aplicació dels drets de la infància segons la Convenció sobre els Drets dels Infants , es redacten les Observacions Generals⁶⁰, que s'encarreguen de connectar aquest marc de dret internacional amb realitats educatives , sanitàries , jurídiques i socials que concerneix els nens i els adolescents .

Les observacions generals més rellevants en la protecció de la infància són:

1. Observació general núm. 12 El dret del nen a ser escoltat. En aquesta observació es plantegen dos aspectes molt importants en la protecció de la infància entesa de manera àmplia, el dret a la participació i com ha de “escoltar -se ” a la infància en processos de recerca o judicials, posant els pilars per a les bones pràctiques relatives a les entrevistes forenses o judicials, i per tant aplicable a la pràctica dels professionals que treballen amb infància i adolescència quan són receptors de revelacions de situacions de treball desprotecció.
2. Observació General No.13 Dret del nen a no ser objecte de cap tipus de violència, on es remarca que tota forma de violència contra els nens és inacceptable, encara que sigui més lleu. La freqüència, la gravetat del mal i la intenció de causar mal no són requisits previs de les definicions de violència. I es reforça la idea que **la violència cap a la infància també té un component de gènere.**
3. Observació General No. 14 sobre el dret del nen a que el seu interès superior sigui una consideració primordial. Entenent la seva triple conceptualització, com a) Un dret substantiu: el dret del nen a que el seu interès superior sigui una consideració primordial que s'avalui i tingui en compte en sopesar diferents interessos per prendre una decisió sobre una qüestió debatuda, i la garantia que aquest dret es posarà en pràctica sempre que s'hagi d' adoptar una decisió que afecti un nen, nena o adolescent. b) Un principi

⁶⁰ <https://www.unicef.org/UNICEF-ObservacionesGeneralesDelComiteDeLosDerechosDelNino-WEB.pdf>

jurídic interpretatiu fonamental: si una disposició jurídica admet més d'una interpretació, s'escollirà la interpretació que satisfaci de manera més efectiva l'interès superior del nen o nena. c) Una norma de procediment: sempre que s'hagi de prendre una decisió que afecti un nen en concret, un grup de nens concret o els nens en general, el procés d'adopció de decisions haurà incloure una estimació de les possibles repercussions (positives o negatives) de la decisió en el nen o els nens interessats.

Altres documents fonamentals per garantir la protecció dels drets dels nens són el Conveni per a la protecció dels nens contra l'explotació i l'abús sexual (Conveni de Lanzarote) ⁶¹, el Conveni sobre prevenció i lluita contra la violència contra la dona i la violència domèstica (Conveni d'Istanbul) ⁶².

DOCUMENTACIÓ ESTATAL

Nacional

Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència enfront de la violència. LOPIVI.

Aspectes rellevants de la LOPIVI. (és primordial conèixer aquest text, ja que té repercussió directa a l'àmbit educatiu i de lleure, com a gran agent protector de la infància).

Drets dels nens, nenes i adolescents davant la violència: dret a la informació i assessorament, a l'atenció integral, a intervenir en el procediment judicial o a l'assistència jurídica gratuïta.

Obligació del deure de comunicació de les situacions de violència. En aquest sentit, s'estableix un deure genèric, que afecta tota la ciutadania, de comunicar de manera immediata a l'autoritat competent l'existència d'indícis de violència exercida sobre nens, nenes o adolescents. Aquest **deure de comunicació es configura de manera més exigent per a aquells col·lectius que, per raó de la seva càrrec, professió, ofici o activitat, tenen encomanada l'assistència, la cura, l'ensenyament o la protecció de persones menors d'edat: personal qualificat dels centres sanitaris, centres escolars, i centres d'esport i lleure i establiments on resideixin habitualment nens, nenes o adolescents.** En aquests supòsits, s'estableix l'obligació de les administracions públiques competents de facilitar mecanismes adequats de comunicació i intercanvi d'informació.

Dotar de mitjans necessaris i accessibles perquè siguin els propis nens, nenes i adolescents víctimes de violència, o que hi hagi presenciat una situació de

⁶¹ <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2010-17392>

⁶² https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2014-5947

violència, els que puguin comunicar- ho de manera segura i fàcil. (Telèfon de la Infància 116 111).

Deure de comunicació de l'existència de continguts a Internet que constitueixin una forma de violència o abús sobre els nens, nenes o adolescents, siguin o no constitutius de delictes, en tant que l'àmbit d'Internet i les xarxes socials és especialment sensible a aquest efecte.

En tot cas, la llei garanteix la protecció i seguretat, de les persones que compleixen amb la seva deure de comunicació de situacions de violència, amb l'objectiu d'incentivar el compliment d'aquest deure.

A l'àmbit educatiu, de lleure i de l'esport s'estableix la necessitat de comptar amb protocols d'actuació davant d'indicis d'assetjament escolar, ciberassetjament, assetjament sexual, violència de gènere, suïcidi, autolesió i qualsevol una altra forma de violència, així com comptar amb un Coordinador o Coordinadora de benestar i protecció, a tots els centres educatius o el delegat o delegada de protecció en el cas de l'oci i l'esport per assessorar i ajudar en el correcte funcionament dels mateixos protocols.

Exigència del requisit de no haver-hi comès delictes contra la llibertat o indemnitat sexuals o de tràfic d'éssers humans per desenvolupar activitats que suposin contacte habitual amb persones menors d'edat. Per tal d'ampliar la protecció, s'estén l'obligació d'acreditar el requisit de no haver-hi comès delictes contra la llibertat i indemnitat sexuals a tots els treballadors i treballadores, per compte pròpia o aliena, tant del sector públic com del privat, així com a les persones voluntàries .

Es regula de manera completa i sistemàtica la prova preconstituïda ⁶³, fixant-se els requisits necessaris per a la seva validesa. La prova preconstituïda és un instrument adequat per evitar la victimització secundària, particularment eficaç quan les víctimes són persones menors d'edat o persones amb discapacitat necessitats d'especial protecció. Atenent la seva especial vulnerabilitat s'estableix la seva obligatorietat quan el testimoni sigui una persona menor de catorze anys o una persona amb discapacitat necessitat d'especial protecció.

⁶³L'article 448 de la LECrim a la reforma operada per la Llei 4/2015, de 27 d'abril de l'Estatut de la Victima del Delicte, i l'article 777 de la mateixa norma regulen **la prova preconstituïda** , entenent per aquella declaració testifical en fase de instrucció quan es pot preveure la impossibilitat de testificar a l'acte del judici oral. (...) El mateix art. 448 de la LECrim en el tercer paràgraf que la declaració del testimoni menor "podrà dur-se a terme evitant la confrontació visual d'ells amb l'inculpat, utilitzant a aquest efecte qualsevol mitjà tècnic que faci possible la pràctica d'aquesta prova".

<http://cejfe.gencat.cat/web/.content/home/publicacions/guiaProvaPreconstituïda.pdf>

Protocol Marc per a la Prevenció i Actuació en Cas d'Abusos a Menors i Equiparables Legalment⁶⁴

El document és el "**Protocol Marc per a la Prevenció i Actuació en Cas d'Abusos a Menors i Equiparables Legalment**", redactat per la Conferència Episcopal Espanyola (CEE). Aquest protocol té com a objectiu establir pautes clares per prevenir, detectar i actuar en casos d'abús sexual a menors o persones vulnerables en institucions religioses. També promou la formació i la creació d'espais segurs.

Continguts principals:

1. **Introducció:** Explicació de la finalitat del protocol com a guia per garantir la protecció de menors i adults vulnerables, fomentant una cultura de bons tractes en les institucions religioses.
2. **Marc jurídic:**
 - **Àmbit civil:** Referència a lleis com la Convenció dels Drets de l'Infant, el Codi Penal espanyol i altres legislacions rellevants.
 - **Àmbit canònic:** Normes de dret canònic, com els motu proprio de diversos papes i el Codi de Dret Canònic (CIC).
3. **Sistema de prevenció:**
 - **Selecció de personal:** Controls estrictes per a la contractació de personal, incloent certificats d'antecedents.
 - **Oficines d'Atenció a les Víctimes:** Equip multidisciplinari per escoltar i acompanyar les víctimes.
 - **Programes de formació contínua:** Cursos sobre protecció, detecció i actuació en casos d'abús.
 - **Codi de bones pràctiques:** Normes clares per prevenir situacions de risc.
4. **Detecció d'abusos:** Indicadors físics, emocionals i conductuals que poden revelar situacions d'abús, així com protocols per actuar davant la revelació d'un menor.
5. **Procediment en casos d'abús:** Passos a seguir davant sospites o denúncies, incloent l'obertura d'investigacions civils i canòniques.

⁶⁴ <https://www.paradarluz.com/wp-content/uploads/2023/01/PROTOCOLO-MARCO-CEE.pdf>

6. **Justícia restaurativa:** Enfocament centrat en reparar el dany i promoure la reconciliació entre víctimes i agressors, sempre que sigui possible i desitjat per les parts.
7. **Annexos:** Declaracions de compromís, models d'informes de notificació i autoritzacions per al trasllat d'informació.

Temes legals abordats

1. Àmbit civil:

- **Convenció dels Drets de l'Infant** i el seu Protocol Facultatiu (ONU).
- **Convenio de Lanzarote** (Consell d'Europa).
- **Codi Penal Espanyol:** Articles sobre llibertat i indemnitat sexual del menor.
- **Lleis orgàniques de protecció a la infància:**
 - LO 8/2021: Protecció integral a la infància contra la violència.
 - LO 10/2022: Garantia integral de la llibertat sexual.
- Obligació de comunicar denúncies d'abusos i absència d'antecedents penals per treballar amb menors.

2. Àmbit canònic:

- **Documents normatius clau:**
 - *Sacramentorum sanctitatis tutela* (2001, actualitzat el 2010).
 - *Motu proprio Vos estis lux mundi* (2019).
 - *Vademecum* del Dicasteri per a la Doctrina de la Fe (2022).
- **Dret Canònic:**
 - Reforma del Llibre VI del CIC (2021) sobre sancions penals.
 - Procediments específics per a casos de delictes sexuals.
- **Sancions aplicables:** Fins a la dimissió de l'estat clerical o mesures penals segons la gravetat dels fets.

3. Justícia restaurativa:

- Promou la reparació i reconciliació entre les parts.
- Objectius: Reduir la reincidència, donar veu a les víctimes i fomentar la responsabilitat dels infractors.

Aquest document és un marc legal i pràctic per combatre i prevenir els abusos sexuals en entorns eclesiàstics.

10.8. Llistat d' Acrònims

CDIAP: Centre al desenvolupament Infantil i Atenció precoç

CEE: Centre d'Educació Especial.

CRAE: Centre Residencial d'Acció Educativa.

CREI: Centre Residencial d'Educació Intensiva.

DGAIA: Direcció General d'atenció a la Infància i l'adolescència .

EAI: Equips d' Atenció a la Infància i Adolescència .

EAD: Equip atenció a la discapacitat .

EATP : Equips d'assessorament tècnic penal.

EAP: Equips d' assessorament i orientació psicopedagògic .

EVAMI: Equips de Valoració de Maltractaments Infants .

OMS: Organització Mundial de la Salut.

PIA: Programa Individual d' Atenció .

RUMI: Registre unificat de maltractament infantil.

REVA: Registre de Violències contra l' Alumnat .

SAD: Servei d' Ajuda a Domicili.

SAE: Servei d' Acol·liment Escolar.

SAEJ: Servei d' Acompanyament Especialitzat a Joves Tutelats i Extutelats .

SAI: Servei d' Atenció Integral a les Diversitats Sexuals i de Gèneres.

SEAIA: Servei especialitzat d' atenció a la infància i a l' adolescència .

SIAD: Servei d' Informació i Atenció a la Dona .

SS.SS: Serveis Socials .

USAV: Unitat de Suport (suport) a l' Alumnat en situació de Violència .

10.9. Contracte del Voluntariat

FULLA DE COMPROMÍS D'INCORPORACIÓ DEL VOLUNTARI

D'una banda , Sr./Sra..... (Director/a del Monestir de Poblet), amb document d'identitat..... en qualitat de (Director/a) de..... Monestir de Poblet.

I d'altra banda, Sr./ Sra(nom de la persona voluntària), domiciliat/ada en..... nºCP.....Localitat..... Província..... TelfData de naixement..... , amb document d'identitat.....en la seva qualitat de voluntari/ària, subscriuen el següent

ACORD O CONTRACTE

Primer. - Que és desig d'ambdues parts subscriure aquest acord o contracte.

Segon. - Que el/la voluntari/ària coneix els objectius i les directrius del Monestir de Poblet i està d'acord amb ells i amb els mitjans utilitzats per dur a terme el projecte de voluntariat.

Tercer. - Que coneix i accepta expressament que la seva activitat no serà objecte de cap remuneració i es compromet a realitzar-la amb responsabilitat i confidencialitat, compromentent-se a avisar amb antelació suficient per tal de poder ser reemplaçat/ada per un altre voluntari/a en cas d'impossibilitat per acudir a una activitat concertada).

Cambrà. - Que realitzarà la/les activitat/s següent/ s:....des (data d'inici i de finalització), el/els dia/es amb una durada dehores per dia, en virtut del desenvolupament del programa o projecte.....

Cinquè. - la persona voluntària no substituirà els llocs de treball establerts per la prestació de serveis, i es dedicarà exclusivament a les tasques següents (descripció de les funcions o activitats a desenvolupar).

- a.
- b.
- c.

Sisè. - Que donat el caràcter voluntari de la seva activitat, podrà cessar-hi quan ho desitgi, havent de posar en coneixement en aquest cas del centre educatiu amb l'antelació suficient, a fi de poder cercar qui el/la substitueixi.

ANNEXES

1. DEURES I DRETS DE LA PERSONA VOLUNTÀRIA

Setè. - Que el/la voluntari/ària, segons marca l'article 8 de la Llei 25/2015, del 30 de juliol, del voluntariat i de foment de l'associacionisme de Catalunya, té dret a:

- a) Obtenir de l'entitat de voluntariat en què col·laboren informació sobre la missió, la finalitat i el funcionament de l'entitat, sobre el sentit i el desenvolupament de l'acció voluntària i sobre el paper i l'itinerari que tenen dins de l'entitat, així com disposar d'informació sobre les activitats i mitjans i el suport per al correcte compliment.
- b) Rebre la formació necessària per a la realització de l'activitat, estar informats del disseny de l'itinerari formatiu en el marc del projecte que desenvolupen i poder participar-hi.
- c) Ser tractats sense cap mena de discriminació i amb respecte per la seva condició i creences.
- d) Formalitzar la vinculació amb l'entitat mitjançant el full de compromís corresponent, d'acord amb l'article 7.
- e) Disposar d'acreditació o identificació com a voluntaris.
- f) Obtenir un certificat de la seva participació en els programes de les entitats de voluntariat, en què s'han de fer constar, com a mínim, la naturalesa de l'acció voluntària i el període i el total d'hores en què s'ha desenvolupat.
- g) Tenir el reconeixement de l'experiència adquirida en tasques d'associacionisme i en programes de voluntariat mitjançant els processos d'acreditació de competències adquirides per vies no formals d'acord amb la normativa vigent.
- h) Participar en l'elaboració, la planificació, l'execució i l'avaluació dels programes i les activitats en què col·laborin, d'acord amb la naturalesa i la dinàmica interna de l'entitat.
- i) Rebre informació sobre les condicions de seguretat, higiene i salut adequades a la naturalesa i les característiques de l'activitat voluntària, i complir la seva tasca en aquestes condicions.
- j) Rebre cobertura d'una assegurança de riscos derivats de l'activitat que exerceixen com a voluntaris i dels danys que, involuntàriament, podrien causar tercers per raó de la seva activitat.
- k) Rescabar-se, si així ho acorden amb l'entitat de voluntariat on duen a terme l'acció voluntària, de les despeses que els pugui ocasionar.
- l) Acordar lliurement les condicions i els possibles canvis de la seva acció voluntària, el compromís de les tasques definides conjuntament, la seva durada i l'horari, així com les seves responsabilitats.
- m) Desvincular-se de la feina voluntària en el moment que ho considerin oportú.
- n) La resta de drets reconeguts per l'ordenament jurídic.

Vuitè. - Que el/la voluntari/ària, segons marca l'article 9 de la Llei 25/2015, del 30 de juliol, del voluntariat i de foment de l'associacionisme de Catalunya, té els deures següents:

- a) Cooperar en la consecució dels objectius de l'entitat o dels programes en què participen per al compliment dels compromisos adquirits dins de l'entitat, i participar activament als espais i mitjans que l'entitat hagi previst per fer efectiu un treball coordinat als programes.
- b) Participar activament en la formació acordada amb l'entitat de voluntariat per al compliment de la tasca.
- c) Dur a terme l'activitat en què participen amb responsabilitat, diligència i competència, i respectar les normes internes de funcionament de l'entitat de voluntariat i els principis i els valors establerts per l'article 4.
- d) Observar les mesures de seguretat i salut establertes per les lleis.
- e) Rebutjar tota contraprestació econòmica o material oferta pels destinataris o tercers per la seva actuació, excepte els diners de butxaca i altres conceptes similars a quant als programes de voluntariat internacional.
- f) Respectar els drets i la dignitat dels destinataris de l'acció voluntària i dels altres voluntaris amb els quals col·laborin.
- g) Mantenir la confidencialitat de les informacions rebudes i conegudes en el desenvolupament de la seua activitat.

h) Notificar a l'entitat de voluntariat la seva renúncia amb antelació suficient, perquè es puguin adoptar les mesures necessàries per evitar perjudicis a l'activitat en què participen.

En cas de fer un voluntariat amb infància:

Facilitar el certificat negatiu d'antecedents per delictes de naturalesa sexual⁶⁵

A, a de..... de.....

Signat:

Signat:

(Director del Monestir de Poblet)

(El/la voluntari/a)

⁶⁵ Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant de la violència.
<https://www.boe.es/eli/es/lo/2021/06/04/8>. Art. 57